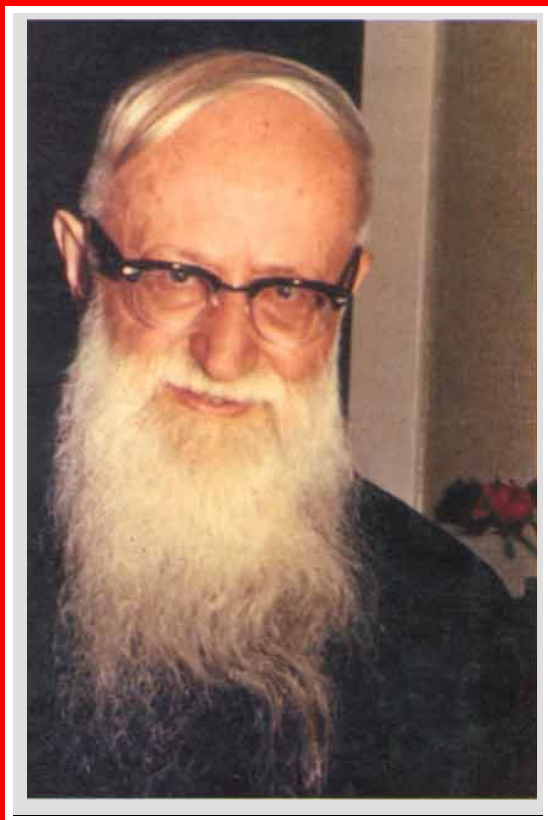

A családok atyja

***Kilenc hét
Kentenich atyával***

Lelki útmutató házaspárok számára

P. Beller Tilmann

A CSALÁDOK ATYJA

Kilenc hét Kentenich atyával

Lelki útmutató házaspárok számára

A könyv eredeti német címe:

Vater der Familien
Neun Wochen mit Pater Kentenich
Ein geistlicher Weg für Ehepaare

Fordította: Dr. Csermák Kálmán

Kiadó: Sekretariat Pater Josef Kentenich, Schönstatt
Nyomdai előkészítés: Palásthy Imre
Nyomás: VE-Grafo nyomda, Veszprém

ELŐSZÓ

Kézbe vették ezt a kilencedet, mert fontos Önöknek a házasságuk. Kézbe vették ezt a kilencedet, mert a családjuk sokat jelent Önöknek. Ez a kis könyv szeretné Önöket egy kilenchetes útra meghívni és kalauzolni. Olyan útról van szó, amelyen Istennel és Kentenich atyával találkozunk.

Egy ilyen korban, amikor a régi egyházi szerkezetek összeomlanak, amikor új élet tölti el az egyházat — és az új élettel kapcsolatban természetesen sok a kérdés és a probléma — egy megbízható vezetőt keresünk. Az egyházat a szentjei minden korban megbízhatóan vezették és utat mutattak. Vagyis Isten belenyúlt egy ember életébe és áthatotta lelkével. Beleöntötte Szentlelkét, és így ez az ember útmutatóvá lehetett a saját korában sokak számára. A mostani szentatyánknak, II. János Pál pápának fontos szívügye, hogy az egyház ma is rámutasson ezekre a megbízható vezetőkre. Sok száz embert avatott szentté.

Kentenich atya nem tartozik közéjük. De az egyházban egy nagy, világméretű megújulási mozgalmat alapított.

Sok embert vezetett személyesen, és a tanfolyamain, lelkigyakorlatain sok embernek adott tartást, biztonságot és orientációt. Egy nagy művet is alapított. Egy mozgalmat, mely sok közösséget foglal magába: papokat, világiakat, férfiakat, nőket és családokat.

Önök is meghívást kaptak, hogy ezt a sajátos kilencedet imádkozzák, hogy Kentenich atyával együtt haladjanak a lelki élet útján.

Kilenced vagy más néven novéna alatt kilenc napon vagy héten át folytatott imádságot értünk. Kentenich atyához fordulunk, akiről hisszük, hogy ki tudja eszközölni Istennél kéréseink meghallgatását. Kentenich atya nemcsak mély Isten-közelségben élt, hanem jó pedagógus is volt, a lelki élet mestere. Ezért hív bennünket ez a kilenced, hogy kilenc héten át vele együtt újra átgondoljuk a saját házasságunkat és családunkat. Kentenich atya iskolájában választ fogunk találni házasságunk és családunk hétköznapi, gyakorlati életének kérdéseire.

A novéna kilenc egységből áll. Minden egység azonos szerkezeti felépítésű:

Reggeli imával kezdődik. A kilenced alatt ez helyettesítheti vagy kiegészítheti a szokásos reggeli imánkat, hogy emlékeztessen minket arra, hogy elindultunk a lelki élet ezen útján.

Ezután pillantást vetünk Kentenich atya életére. Meglátjuk majd, hogy életének egyes helyzetei mennyire példamutatók, és arra indítanak bennünket, hogy életünket a gyakorlatban megújítsuk. A következő fejezetben Kentenich atya életét alkalmazzuk házasságunk és a családunk életére. A hangsúlyt erősebben hol a házastársi párkapcsolatra tesszük, hol meg a gyerekeinkkel való közös életünkre.

Végezetül egy imában összefoglaljuk és Isten elé visszük a megfontoltakat. A kilenced alatt ez esti imaként szolgálhat.

— Mit csináljunk, hogyan bánjunk ezzel az anyaggal?

— Bánjanak vele úgy, ahogy a szívük súgja!

Ha a hét elején szeretnének rögtön egy áttekintő képet kapni arról, hogy miről is lesz szó, akkor nyugodtan átolvashatják egyszerre az egész hét anyagát. Hasznos és értékes lehet eközben, ha aláhúzzák vagy színes jelölővel kiemelik azokat a gondolatokat, amelyek olvasás közben megérintették lelküket. Ha házaspárként együtt vállalkoztak erre az útra, akkor a kilenced nagyon jó alkalom lehet arra is, hogy egymást jobban megismerjék. Olvassák együtt a kilenced szövegeit, és mindegyik fél mondja el, ami megérintette, amit érdekesnek talált. Vagy olvassák külön és mindegyik fél emelje ki azt, ami tetszett neki, amit érdekesnek és fontosnak talált. A házastársak így módon megismerhetik, amit Isten Lelke a kilenced által bennük és társukban ébresztett.

Az esti ima befejezéseképpen röviden Kentenich atya szentté avatásáért imádkozunk. Ezzel a következő a szándékunk: A szentté avatással az egyházi tanítóhivatal ráirányítja az egész egyház figyelmét egy emberre, aki a szívében működött. Vagyis az egyházi tanítóhivatal gondosan megvizsgálja, hogy az illető tanítása és élete alkalmas-e arra, hogy az egész egyház számára az élet és a hit iskolájává legyen. Ha tehát Kentenich atya szentté

avatását kérjük, akkor arra kérjük Istent, hogy emelje az oltárra Kentenich atyát, akit életében gyümölcsöző apostoli hatással gazdagon megáldott, hogy így az egész egyház felfedezze Kentenich atyában a házasság és a család megújult életének forrását.

Természetesen nem kell egyszerre befogadni az egész heti szöveget. Ha kevés idejük van, akkor elgondolkozva addig olvassanak, amíg egy gondolat, vagy egy szó személyesen megérinti Önöket. Emeljék ki aláhúzással vagy átszínezéssel ezt a szót, és hagyják abba. A következő nap hoz majd megint egy új felismerést.

Az a legfontosabb, hogy a Kentenich atya életéből vagy az idézett tanításból jövő indításokat személyesen befogadják és elfogadják. Sok mindent találnak majd a kilencedben, ami megérinti Önöket. A többit nem találják olyan fontosnak. Azzal ne is foglalkozzanak! Talán majd valaki másnak jó lesz.

Isten beszél hozzánk. És nemcsak a Szentírás szavaival, nemcsak az egyház tanítása által. Szól hozzánk a saját szívünk indításaiban is. Kentenich atya ezt „lelki hangoknak” nevezi, ami által Isten szól hozzánk. Vagyis ott, ahol a lelkünk, az énünk legbenseje megindul, hívő emberként biztosak lehetünk abban, hogy ott a Jóisten szólt most hozzám.

Lehetséges, hogy néha Isten olyan feladatra indít bennünket, amely a számunkra nagy kihívást jelent. Isten nemcsak egyszerűen megerősíti a gondolatainkat és vágyainkat. Ha tehát olvasás közben

néha majd azt gondolják: „Te jó ég, ez ugyan szépen hangzik, de én erre soha se leszek képes!” — akkor jó úton járnak. Akkor ez annak a jele, hogy Isten szeretné Önöket egy kicsit tovább segíteni a személyes növekedésükben.

Természetesen lehet egyedül is imádkozni a kilencedet. Lehet, hogy a házastársának nincs kedve a lelki életnek ezt az útját Kentenich atyával és Önnel együtt járni. Ebben az esetben — kérem — ne gondolja azt, hogy ha a társam megváltozna, minden jó lenne! Változzon meg Ön! Akkor hosszú távon kedvező hatást fog gyakorolni a társára. Attól a pillanattól kezdve, ahogy elkezdi ezt a kilencedet, nincs egyedül. Sokan imádkoznak Önért itt és most. És vannak, akik a szenvedésüket és a munkájukat minden nap felajánlják a Jóistennek, hogy sikerüljön a vállalkozása. És számíthat rá az egész vonalon, hogy Kentenich atya nemcsak a házassági és a családi élet tanítómestere — a kilenced alatt az Ön vezetője —, hanem hogy az égben beveti magát Önért a Szűzanyánál és a nagy Istennél, és állandó közbenjárásával kíséri.

Az egyház elvárja szentjeitől, hogy növeljék az oltár dicsőségét, hogy megmutassák hatalmukat Istennél: hogy közbenjárásukra csoda történjen. A csodákat — főleg a súlyos betegségből való gyógyulásokat — szigorúan megvizsgálja.

Kentenich atya másfajta csodákat művel. Az emberek szívében tesz csodát. Élete folyamán bőven tett sok ilyet. Sok ember a vele való találkozás után az élete teljes megújulásáért hálás neki. Neki

köszönik az önmaguk és más emberek feletti új örömet.

Ezért számíthatnak arra, hogy Kentenich atya belenyúl az Önök életébe is. Ezért mondtuk, hogy lehet remélni és bizakodni.

Ma gyakran bizonyos szomorú felhanggal beszélnek az egyház és a gyakorlati élet problémáiról a jó keresztények is. Természetesen nekünk keresztényeknek is szabad panaszkodnunk, de végül is a reményé és a bizalomé az utolsó szó, ebben maradunk. Vagy másképp kifejezve: Kiesdekeljük az Ön számára a kilenced idejére a gyermeki bizalom lelkét.

A Szűzanya, aki végigkísérte Kentenich atya egész életét, és sok mindent lehetővé tett, ami kezdetben lehetetlennek tűnt, Önt is kísérfni fogja. Ne mondja tehát: Szép lenne, ha... Hanem mondja egyszerűen: Nem tudom elképzelni, hogyan valósulhatna meg, de a csoda lehetséges nálam is.

ELSŐ HÉT

Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magam

Reggeli ima (ill. a kilenceddel való foglalkozás kezdő imája)

Nagy Istenünk! Te a házasságra hívtál meg minket. Egymás számára gondoltál ki bennünket. Van valakim ezen a világon, akiért élek és aki értem él. Taníts meg minket, hogyan válaszoljunk Neked. Taníts meg minket a szeretetre. Taníts meg minket, hogy jelen legyünk egymás számára. És ez nehéz! Az egység, amelyre vágyakozunk, boldoggá tesz, és sokat követel tőlünk.

Engedd, hogy Kentenich atya iskolájában megtanuljuk, mit jelent az: Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat. Akkor gazdag lesz az életünk. Akkor nagy lesz az életünk. Akkor kitörünk a magunk körül való örökös keringésből. Akkor felfedezzük, hogy csak akkor leszünk igazán emberré, ha szeretünk. És ha ez sikerül — nagy Istenünk — egymás számára jelen lenni, akkor talán az is sikerül, hogy a Te számodra jelen legyünk, mert Te vagy a szeretet.

Ha ránk tekintesz, ezt nem közömbösen teszed, hanem jóakarattal. Amikor ránk tekintesz, azt mondd: Értékes vagy nekem. Amikor ránk tekintesz, akkor jelen vagy a számunkra.

Kentenich atya életéből

1912-t írunk. A palottínusok diákotthonában vagyunk Schönstattban. A tanulók közt forradalmi szellem uralkodik. Nem csoda! Az akkori nevelési rendszer mindenekelőtt előírásokon, fegyelmen és kötelességtudaton alapult. A házirend 140 paragrafusa nyomasztó teher volt. És a tanulók, az érési korszakban levő fiatalok belsőleg védekeztek.

Az akkori rendszerben a házfőnök, a rektor és a tanárok mellett volt még egy spirituálisi állás is. A spirituálisnak kellett a tanulók belső életéről gondoskodnia. Az akkori szaktekintélyek szerint első-sorban a házirend jó betartásáról kellett gondoskodnia. A főnökök választása egy fiatal tanárra, Kentenich József atyára esett, aki két éve latint tanított az iskolában, és a tanulók között nagy kedveltségnek örvendett. Kentenich atya 28 éves volt akkor. Kinevezése után az első előadásában kifejtette a diákok előtt programját: Erős, szabad, papi jellemeket akarunk nevelni magunkból Mária oltalma alatt (lásd Küldetésünk titkai 2. füzet, 11. oldal).

Ez egy új hang volt. De még jobban felfigyeltek a diákok, amikor Kentenich atya elkezdte számadását az eddigi és a jövő kapcsolatukról. Eddig csak az oktatásról gondoskodtam — magyarázta. — A személyes célom pedig a kollégiumon kívüli lelkipásztorkodás volt. Ezért nem törődtem a személyes érdekeitekkel. Ez most másképp lesz. Majd így folytatta:

„Ezennel állandó rendelkezésekre bocsátom magamat mindazzal együtt, ami vagyok és amim csak van: Tudásomat és tudatlanságomat, tehetségemet és tehetetlenségemet, de mindenekelőtt is a szívemet.” (Lásd Küldetésünk titkai 2. füzet, 11. oldal.)

Ezt mondja tehát a fiatal embereknek, akiknek az volt az érzésük, hogy felülről mindenekelőtt a fegyelmet és a kötelességtudatot erőltetik: A rendelkezésekre bocsátom magamat, értetek vagyok itt, és hozzáteszi: A rendelkezésekre bocsátom magamat teljesen.

Egészítse ki a szót két későbbi kép. A harmincas években Kentenich atya sok lelkigyakorlatot tartott papok számára. Gyakran évente 2000 pap is jött hozzá. És sokukat nemcsak az előadások vonzották. Az előadások, melyekben a kor eseményeit értelmezte, amelyekben Isten úgy jelent meg, mint aki a mai korunkban is az élet Istene. A papok mindenekelőtt a Kentenich atyával való személyes beszélgetést keresték. Ki lehet számolni, hogy mit jelentett gyakorlatilag, amikor száz pap vett részt egy lelki gyakorlaton, és ennek nagy része egy óra hosszát beszélgetni akart a mesterrel. E beszélgetések számára gyakran már csak az éjszaka maradt. És Kentenich atya rendelkezésükre bocsátotta magát.

Az éjszakai órák beosztása hasonlított az őrsváltáshoz. A papok egymást költötték fel, amikor rájuk került a beszélgetés sora, utána pedig visszafeküdtek aludni. Csak egy valaki nem aludt: Kentenich atya. Ezekben az időkben egészen kevés alvás-

sal be kellett érnie. Csak néhány óra jutott. Azt mondta: „Kifejlesztettem egy módszert, hogy az előadások alatt pihenjem ki magam.” Értjük?! — azokon az előadásokon, melyeket ő tartott!

A másik példa életének utolsó idejéből származik: A Milwaukeeből való hazatérése után, 1965-ben a közben nagyra nőtt Schönstatt-mozgalom munkatársai Kentenich atyát szabályosan „ostromolták”. Egy szemtanú meséli: Kentenich atya mögött mentem és hallottam, ahogy az egyik schönstatti intézmény főnöknője mondja Kentenich atyának: „Van itt még valaki, aki szeretne Önnel beszélni!” — és tett egy javaslatot, hogy mikor beszélhetnének. Kentenich atya spontán indulattal ezt válaszolta: „Nem bírok többet!” Aztán a beszélgetés mégis létrejött.

Ösztönzések a kettős életünk számára

Az első szerelem idején könnyű mondani: Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat. És valami nagyszerű dolog, ezt a gondolatot a lélekbe befogadni: rendelkezhetsz velem. Azt teheted velem, amit akarsz. Bízom Benned. Mindent, amit majd teszel velem, elfogadok, mert szeretlek. Az engedelmeskedés örömet okoz annak, aki szeret. A gondolat, hogy ezáltal a szerelmesének valami jót tehet, bensőleg építi.

Amikor az engedelmeskedés szeretetéről beszélünk, azt a lelkületet értjük alatta, mely a másik akarátában a saját boldogságának forrását látja. Ez éppúgy vonatkozik a hétköznapi viselkedésre, mint

a házasságban való teljes testi odaadásra. Kentenich atya szerint a házassági aktus egy „tökéletes kölcsönös ön-elajándékozás és elfogadás”. Itt két személy cselekszik, nem két test. És az egyik személy így szól a másikhoz: A Tied vagyok, teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat, mert szeretnélek boldoggá tenni. És a másik személy elfogadja ezt. És jól tesz neki, hogy a társa elfogadja.

Természetesen számolnunk kell azzal, hogy a házasságban és együttélésben az önzés is jelentkezik. Az emberi természetünket terheli az eredeti bűn. De az eredeti bűnt a keresztség által a legbelső lényegében legyőztük. Maga Isten él a szívünkben, a szívünk szentélyében, és úgy mozgat, alakít bennünket, hogy hasonlónak váljunk Hozzá, hogy szeretetté váljunk. Ez a Szentlélek egy hatása. Amikor a szívünkben a Szentléleknek átengedjük magunkat, azt mondjuk a másiknak: Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat, és éppen így leszünk boldogok. Hasonló életfolyamat zajlik a szentháromságos Isten legbensőbbében. Az örök Atya egészen odaajándékozza magát a Fiának; és a Fiú egészen odaajándékozza magát az Atyának; és ez a kölcsönös ön-elajándékozás egy hatalmas impulzust vált ki, egy olyan erős impulzust, hogy a harmadik isteni személy, a Szentlélek származik belőle, mindkettőjükből. Ezért mondja Kentenich atya, hogy semmi sem hasonlít jobban Istenre mint egy házaspár, aki szerelmes szeretettel a házassági aktus pillanatában egészen egymásnak ajándékozza magát.

Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy belemegyünk egymásba. A házasságban is nem a saját élvezetünket keressük, hanem a másik örömét. Hagyunk magunknak időt, ha a társunknak idő kell. Sokáig elidőzünk az egymás iránti gyengédségben, ha a társunknak úgy jó. A nemi egyesülést körül vesszük egész napon át gyengédségekkel. A társunkat mindig újra megszólítjuk a szeretet szavával. Gyakran egy kis „Te” elég arra, hogy ezt a szeretetet magunkban újra fellobbantsuk. Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat. Ez a szó használható azokban a helyzetekben is, ahol a házastársi szeretet a legnagyobb követelmények elé állít bennünket, ahol egyszerűen nehezzé válik az együttes élet. Számolnunk kell azzal, hogy a közös életünk hosszú szakaszain át az együttlét nemcsak boldogságot, hanem terheket is hoz magával.

Nos itt fontos, hogy ne kínozzuk magunkat állandóan azzal a gondolattal, hogy a másiknak mi mindent másképp kellett volna csinálnia. Segíthet, ha egy kicsit eloldjuk magunkat (!) a társunktól, azaz nem várunk el tőle állandóan ezt meg azt, hanem egyszerűen arra az álláspontra helyezkedünk: A Te oldaladon vagyok. Akkor jöhet bármi. És egyébként meg az idegeimre mész. És ezt is túl fogom élni. A szeretet magára veheti éppen a belső távolságtartás jellegét is.

És magától értetődő, hogy az olyan követelő szavaktól való búcsú, mint „tulajdonképpen neked kellett volna” vagy „Miért nem teszed?” vagy „Miért teszed ezt és azt mindig újra meg újra, jöllehet

tudod, hogy fájdalmat okozol nekem?” — nem szabad, hogy eltompítson bennünket.

Nem primitíven, hanem naivan, oldottan reagálunk. És az ilyen elnyűhetetlen, oldott szeretet így beszél: Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat. Akkor bármi jöhet.

Gyakorlati útmutatás a házastársak beszélgetéséhez

Megmondjuk egymásnak, hogy minek örülünk a házastársunkban. Megmondjuk egymásnak, hogy mi tesz jót nekünk a viselkedésében. És kívánunk magunknak valamit a házastársunktól. Egy ilyen kívánságra azzal a gondolattal válaszolunk: Ha nem is értem, hogy miért okoz Neked örömet ez és az, megteszem a kedvedért.

Esti ima (ill. a kilenceddel való foglalkozás záró imádsága)

Kedves Kentenich atya, elkezdtünk ma egy kilencedet Hozzád. A Te iskoládba akarunk járni. A Te életedet akarjuk megismerlni. Meg akarunk Téged nézni és olyanná válni mint te, hogy sikerüljön a házasságunk. Azt mondtad: „Ezennel az állandó rendelkezésekre bocsátom magamat..., tudásomat és tudatlanságomat, tehetségemet és tehetetlenségemet, de mindenekelőtt a szívemet.” (Lásd Küldetésünk titkai 2. füzet, 11. oldal.)

Könyörögd ki Istenünktől a kegyelmet, hogy mondhassuk egymásnak: Teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat, a tehetségemet, a tudásomat

és a tudatlanságomat, de mindenekelőtt a szívemet. Könyörögd ki nekünk a kegyelmet, hogy boldogok legyünk, amikor engedelmeskedünk egymásnak. Add, hogy házasságunk érintkezésünk az egymás iránti teljes, személyes odaadásunk kifejezése legyen, és add, hogy a háromságos Isten képmása lehessünk abban, ahogy egymáshoz fordulunk és egymással bánunk.

MÁSODIK HÉT

Mi — nem én

2

Reggeli ima

Istenünk! Te megközelíthetetlen fényben laksz. De adni akartál Magadból nekünk valamit. Önmagadat akartad nekünk adni. És elküldted hozzánk fiadat. Jézus köztünk élt az időben és köztünk él az egyházban. És általa tapasztaltuk meg, hogy Te Atya vagy, hogy Te Fiú vagy, hogy Te Szentlélek vagy: Szentháromság vagy. A szerető személyek bensőséges közössége, akik annyira egyek, hogy azt mondhatjuk: csak egy Isten van.

Mi, mint házaspár, kettőnek éljük meg magunkat. És mégis egyek lehetünk. Egyre jobban eggyé válhatunk. Egymás számára gondoltál ki bennünket. Azt akarod, hogy egyek legyünk. Azt akarod, hogy eggyé legyünk, amikor a házasesetben teljesen egymásnak ajándékozzuk magunkat. De szellemi egységnek is akarsz bennünket, akik együtt gondolkodnak. Cselekvő egységnek akarsz bennünket, akik együtt vezetik vállalkozásukat. A szíveink egységét akarod, akik együtt szenvednek. A szíveink egységét akarod, akik együtt szeretnek. Egész lényünk egységét akarod, amelyben a szeretet folyama áramlik közöttünk.

Engedd, hogy Kentenich atya iskolájában megtanuljuk, hogyan valósíthatjuk meg ezt az egységet a hétköznapi életünkben. Amen.

Kentenich atya életéből:

Abban az előadásban, amelyben a fiatal spirituális, Kentenich József atya kifejtette programját a diákokthoz tanulóinak előtt, a végén hozzátette: „A fődolog azonban még hiányzik: A viszonyainknak megfelelő belső szervezet. Egy olyan kongregációra gondolok, amilyenek közismertek a különböző gimnáziumokban és egyetemeken. Mi akarjuk létrehozni ezt a szervezetet. Mi — nem én. Mert én semmit; tisztán, egyáltalán semmit sem fogok tenni a Ti teljes egyetértésetek nélkül.” (Lásd Küldetésünk titkai 2. füzet, 18. oldal.)

Mi, nem én. A fiatalembereknek ez is újszerűen hangzott. Eddig ahhoz voltak szokva, hogy a felelősök döntöttek, és nekik, a diákoknak pedig azt végre kellett hajtaniuk.

Tehát az új lelkiatyjuk most eléjük terjeszti a programját, de hozzáfűzi, hogy az ő együttműködésüktől és egyetértésüktől akarja magát függővé tenni. És aztán így is lett. Számos vita közepette először egy missziós egyesületet hoztak létre, amely később Mária-kongregációvá alakult át.

Az a tudat, hogy magunk intézzük a dolgainkat, nem pedig egy felső utasítást hajtunk csak végre, időközben a fiatalemberek körében úgy elmélyült, hogy egy „forradalmat” is lehetővé tett. Összefogott egy kis csapat, hogy megakadályozza a Mária-kongregáció létrehozását. És az eszméiket nyomatékosan és tehetséggel terjesztették. Általános csodálkozásra Kentenich atya támogatta ezt a kez-

deményezést. Azt akarta, hogy az ügy szabad maradjon és mindenki nyíltan kifejtse érveit és ellenvetéseit. Mi, nem én. Ez az alapelv Kentenich atyát egész életén át elkísérte. A lelki munkájára is érvényes volt: Állandóan érzékelés-kapcsolatban állt a fiatalemberekkel, problémáikat és kérdéseiket befogadta, és az előadásai párbeszédnek voltak. Azokra a kérdésekre és szívügyekre adtak választ, amelyek a hallgatóságát foglalkoztatták. Amikor egy alkalommal Kentenich atya előadásainak publikálhatóságáról vitatkoztak (az előadások nagyon is egy-egy adott helyzethez kötődtek és ezért idegenek könnyen félreérthették), az egyik schönstatti vezető megjegyezte: „Mit akar hát, hiszen mindent csak tőlünk kapott!”

Ez a „Mi, nem én” akkor is érvényes volt Kentenich atyának, amikor komolyra fordult a dolog: amikor vezető munkatársaival konfliktusba került. Kétségtelenül Schönstattnak, egy ily átfogó műnek a tervét csak évtizedek alatt lehet lépésről lépésre átvinni az életbe. A második világháború után történt. A schönstatti papokról volt szó. Kentenich atya három különböző közösséget akart alapítani nekik. Egy jobban szerzetesszerű „világi intézményt”, egy vezető közösséget kevesebb kötelezettséggel, és egy harmadikat a tágabb kör számára. A vezető munkatársai megvalósíthatatlannak tartották ezt a tervet. Úgy gondolták, hogy a schönstatti papoknak elég lesz egy közösség. Egyébként — vetették ellen — a püspökök nehezen fogják elfogadni a papok schönstatti közösségét. Ha rögtön

három közösséggel jövünk, akkor az egészel szemben még inkább elutasítóak lesznek.

Odáig mélyült a belső konfliktus ezekkel a vezető papokkal, hogy felajánlották a lemondásukat. De Kentenich atya nem fogadta el. Könnyen lecsereélhette volna akkor az akadékoskodókat más, neki jobban tetszőkkel, akik a tervét könnyebben elfogadták volna. De mégsem fogadta el a papi közösség vezetésének lemondását, hanem hozzájárult az elképzelésük kipróbálásához.

Mi, nem én. Értékesnek tartotta a közös munkát. Elhatározott akarata volt, hogy a saját tervei megvalósulására sokáig várjon.

Mit jelent ez nekünk, házaspároknak?

Mit jelent ez a gyermekeinkkel való bánásmódban?

Nekünk, házaspároknak, ez azt jelenti, hogy beszélünk egymással. Célul tűzzük ki, hogy mindig újra egymásra találjunk. Ehhez ki kell találnunk, hogy mi foglalkoztatja és mozgatja a házastársunkat. Fontos, hogy rátaláljunk a gondolatára. Fontos nekünk, hogy mindig újra befogadjuk, amit átélt, különben nem tudjuk megérteni. Ha házaspárként összeülünk, hogy beszélgessünk, akkor jó, ha eleinte nem kezdünk rögtön vitatkozni, hanem először csak mesélünk és meghallgatjuk egymást. Ez egyaránt vonatkozik a napi eseményekre és az egész életünkre.

Ha este, miután mindent elvégeztünk, amit el kell, ha a gyerekeket elláttuk és megnyugodtunk, még egyszer időt szakítunk egymás számára és me-

sélünk az elmúlt napról. És gyakran ez az elbeszélés kitágul, és beszélünk arról is, amit a múltban átéltünk, ami fontos volt nekünk. Egyszerűen beszélgetünk arról, ami volt, és próbáljuk megérteni egymást. A „Mi” akkor jön létre, amikor az egyik komolyan veszi a másikat.

Az „Igen, de...” szófordulat, mely nagyon gyakran egy hozzászólást vezet be, csak kevésbé használható a házaspári beszélgetésben. Sokkal jobb a visszakérdezés: „Jól értettelek? Ezt akartad mondani...?” És akkor egység jön létre. Létrejön a „Mi”. Az egyes házasságok élménye közös szellemi kinccsé válik. És ez az egység növekszik. Úgy, ahogy egy házasság növekszik.

Akkor majd abból, hogy a másikat megint jobban megismertük, öröm fakad, melyet gyengédséggel fejezünk ki. És akkor döntünk. És ugyanúgy döntünk, ahogy Kentenich atya szokott dönteni: Ezt együtt fogjuk megcsinálni. Mi, nem én. És általában érvényes lehet: „A teljes egyetértésed nélkül nem teszek semmit.” Ez az elv nem alkalmas arra, hogy közvetlen cselekvési szabályként használjuk. Hanem egy helyes életfolyamatot ír le. Ez annyit jelent, hogy házaspárként normális esetben nem döntünk azonnal, hanem egy hosszan elhúzódó folyamatban. Vagyis gyakorlatilag ha egy döntés elé kerülünk (Milyen színűek legyenek a függönyeink? Vegyünk-e egy új szőnyeget? Milyen autót vásároljunk?), vagy a hétköznapi életben felmerül egy kérdés (Hogyan ünnepeljük a Karácsonyt, a születésnapot? Hogyan reagáljunk a gyerek viselkedésé-

re? stb.), akkor jó, ha nem úgy beszélünk egymással, hogy már az első beszélgetésben eredményt kell elérni. Jobb, ha először csak kicseréljük a gondolatainkat és nyugodni hagyjuk a dolgot. Aztán megint beszélünk róla és megint nyugodni hagyjuk. És akkor megéri a „Mi” a döntésünkben. Közlebb kerülünk egymáshoz, belemegyünk a másik elképzelésébe, és megtaláljuk, hogy mit kell tennünk. Hogyan jön létre a „Mi” Kentenich atya szerint? És annak példájára, ahogy a munkatársaival dolgozni szokott? Először: Sok odafigyelés. Másodszor: Megnevezni a szívügyet és nyugodni hagyni. Harmadszor: A szívügyet mindig újra előhozni és együtt utat keresni.

Különös figyelemmel kell lennünk a „Mi”-re, amikor egy harmadik személlyel beszélünk, tehát egy olyan valakivel, aki nem tartozik a mi kettős egységünkhöz. Egyszerűen elképzelhetetlen, hogy Kentenich atya egy harmadik személyhez így szólt volna: X.Y. ezt és ezt szeretné, de nekem más a véleményem. A „Mi” a titok védelmében növekszik. Ha dolgozunk egy kérdésen, vagyis még nem született döntés, akkor erről valaki más előtt csak a társunk beleegyezésével beszélünk. Ezen a területen sok házaspár belső kapcsolata súlyos kárt szenved. Viszonylag könnyen kiviszik a házastársukkal kapcsolatos problémáikat és megbeszélik olyanokkal, akikhez bizalmuk van: egy pappal, rokonokkal vagy egyszerűen a szomszédal vagy a munkatársal is. Természetesen ez nem bűn — amíg ebben a vonatkozásban össze nem ütközünk a tízparancso-

lattal —, de kárt okoz. Eltekintve egy nagy lelki baj kivételes esetétől, összetartunk. És nem fecsegünk a párkapcsolatunkról. Sok fiatal elköveti a hibát, hogy a szüleinek mesél a házastársáról, annak dolgairól, panaszkodik rá és befogad mindenféle jótanácsot. Aki, ha jószándékúlag is, ilyen jótanácsokkal beleártja magát egy házasságba, kárt okoz benne. A lelki súlypont kérdéséről van itt szó. Ha valaki a lelki súlypontját egy külső tanácsadóhoz köti, ha végső soron nála keres megértést és elfogadást, akkor lehetetlenné teszi a házastársi közössége növekedését. Ezért tapasztalt lelkipapok házasságokkal vagy hármasságokkal beszélgetnek, vagy sehogy. Hármasságban — ez azt jelenti, hogy a házaspárral. És egyébként a házaspár teljesen képes arra, hogy segítsen magán. És mi van akkor, ha a házastársam nem ért meg? Mi van, ha a házastársam talán nem él olyan eleven keresztény életet mint én? A válasz talán szigorúnak tűnik, de fontos: Csak kivételes esetben (évente egyszer) szabad megkönnyebbülést és tanácsot keresni a házasságon kívül egy harmadiknál. Egyébként is a „Mi” nem azáltal növekszik, hogy a házastársammal kapcsolatban egy harmadiktól kérek tanácsot, hanem éppen azáltal, hogy a házastársammal összetartok. Majd mi ketten együtt megoldjuk. A házasság zártsága hozza magával, hogy a lelki súlypontomat a társam szívébe helyezem, nem pedig egy másik, a házasságon kívüli ember szívébe — legyen akármilyen bizalomkeltő is.

Gyakorlati útmutatások

Időt szakítunk egymás számára, hogy elmeséljük, mit éltünk át egész nap, a héten vagy a régebbi időkben. Eközben az a legfontosabb, hogy megértjük egymást. Másodszor: Általában nem döntünk azonnal. Beszélünk a dologról, majd nyugodni hagyjuk, majd ismét elővesszük. Akkor van időnk, hogy lassanként a társunk szívügyével bizalmas viszonyba kerüljünk, és így a döntésben egy közös „mi” létrejöhessen.

A gyerekekkel való kapcsolatra is érvényes, időt biztosítunk arra, hogy a „mi” létrejöhessen. Mi, mint család. Ezért már korán bevonjuk őket a döntésekbe. A gyerekeinknek szabad beleszólni a dolgokba. És mi pedig megpróbáljuk komolyan venni, amit mondanak. Bizonyos „tekintélyellenes” pedagógusok álláspontja nyilvánvalóan balgaság. És nyilvánvaló butaság. És nagyon gyakran a gyermek egy kis zsarnok. Az olyan szülők, akik nem mernek ellentmondani a gyermeküknek; olyan gyerekek, akik hozzászoktak, hogy a kívánságaikat egyszerűen keresztülviszik, nem felelnek meg annak a „mi-képnek”, ami a szemünk előtt lebeg. Mert a szülőknek is joguk van beleszólni a dolgokba. És rendszerint sok dologban összehasonlíthatatlanul kompetensebbek. És ennek meg is kell mutatkoznia a döntésekben. Erre is vonatkozik, hogy egy „mi”-nek kell létrejönni. Ha a gyermeknek egy utasítást adok, és ő erre elkezd nyafogni és végül is keresztülviszi az akaratát, akkor ez nem közös döntés, ha-

nem egy egyoldalú dolog. Ezért utasítást csak akkor adunk, amikor azt valóban véghez akarjuk vitetni. Ezért normális esetben először érzékelés-kapcsolatot keresünk. Érzékelés-kapcsolatba lépünk a gyermekünkkel: „Nem szeretnéd...; mit gondolsz...?” És itt hosszasan és türelmesen elidőzünk. Nem baj, ha ez a „meggyőzés-munka” sokáig elhúzódik, amíg végül döntünk: így és így fogjuk csinálni.

Jól szemlélteti az elmondottakat a következő példa: Az áruházainkban a pénztárak mellé gyakran odakészítenek ún. „nyafogó-árukat”. Azért nevezik „nyafogó-árunknak”, mert a gyermek, aki az anyjával megy bevásárolni, ott áll a pénztár mellett, amíg az anya a sorára vár, és észreveszi és megkívánja ezeket. Azaz „ráharap” az egyik kikészített „csalira” és nyafogni kezd az anyjának, hogy vegye meg neki. Ha az anya nemet mond, akkor a gyerek harcolni kezd. És mivel az anya nem szeretné mások előtt blamálni magát egy nevetlen gyermekkel, gyorsan enged, és a gyermek megnyeri a harcot. Szó sincs itt a „mi”-ről, hanem egyértelműen a kis zsarnok győzelméről. Az anya belül elégedetlen. Mi a teendő? Megbeszélni a gyermekkel, hogy ekkor és ekkor kap majd valami finomságot. És ebben megegyezni. És abban is megegyezni, hogy az áruházban többet nem nyafog! Akkor mindkét fél elégedett lehet a maga módján. Aztán ha a gyerek mégis újra nyafogni kezd, akkor megtámadja az anyjával kötött egyezséget, azaz kitör a „mi”-ből. A válasz erre egy szerény és egyszerű: nem! Talán a

gyerek még néhányszor megpróbálja, de a végén megérti, hogy ezt a háborút nem lehet megnyerni. A „mi” felépítése a gyermek közreműködésével nagyon fontos. Így a szülők majd nem riadnak vissza attól, hogy az illetékségüket, felelősségüket és vezető szerepüket érvényesítsék. Ez pedig azáltal lehetséges, hogy kapcsolatban állunk mindazzal, ami a gyereket foglalkoztatja és mozgatja.

Nem hajlunk meg a kis zsarnok előtt, hanem az aktuális helyzeten túl, a gyerekekkel való beszélgetéseinkben felépítjük a „mi”-t. Vagyis megegyezünk a gyerekekkel abban, hogy mi a teendő.

Esti ima

Kedves Kentenich atya, egész életedben mindig azon voltál, hogy egy „mi” jöjjön létre. Egy „mi” Közted és a sok ember között, akik Hozzád jöttek és a munkatársaid lettek. Egy nagy művet építettél fel velük. A Jóisten vezetett minket egymáshoz, hogy házas társak legyünk. Egy nagy feladat áll előttünk, hogy összejöjjünk és engedjük, hogy közünk egy „mi” felépüljön. Ez alapozza meg a mély kölcsönös megértést és hogy a döntéseinkben mindig újra egymásra találjunk. Tégy minket Magadhoz hasonlóvá! Adj nekünk a türelmedből; adj nekünk a beleérzőképességedből; adj nekünk szereteted erejéből, mely képes még a megfoghatatlant is elfogadni. Alakíts kettőnket olyan emberekké, akik egységre törekszenek a gyereknevelési folyamatban anélkül, hogy közben vonakodnának alkalmazni a tekintélyüket. Járj közben értünk a Jóistennél,

hogy ajándékozzon kettőnknek egy mély egységet, és részesítse a családunkat egy nagy és mély egység-élményben! Amen.

Mindenható Isten! Házaspárként elkezdtük Ken-tenich atya iskoláját. Érezzük, hogy ez egy fanyar iskola. De örömet is jelent, hogy nála tanulhatunk és érezhetjük hatalmas közelségét. Add, hogy ha őt a Te szent akaratod szerint hamarosan az oltárra emelik, sokaknak segíthessen egységre jutni. Add, hogy sok házaspárnak közvetíthesse a kegyelmet, hogy egymással folytatott beszélgetéseikben a „mi”-t keressék, és hogy közreműködése által létrejöjjön a „mi” öröme sok családban! Amen.

HARMADIK HÉT

„Engedd, hogy megint jóba' legyünk”

Reggeli ima

Irgalmas Isten! Emberek vagyunk, és gyakran félreértjük egymást és összeveszünk. Olyankor nem értjük meg már egymást, és mindegyikünk azt gondolja, hogy neki van igaza. Te nagy és irgalmas vagy. Irgalmas Istenként is ott laksz a szívünkben. És egy olyan Istenként is a szívünkben laksz, aki sohasem veszíti el a türelmét, hanem mindig újrakezdi. Így tettél az üdvtörténetben. Mindig újra szövetséget ajánlottál az embernek, és a bűn és hibák után is lehetőséget adtál, hogy újrakezdje Veled. A szívünkben laksz. Tegyéél minket Magadhoz hasonlóvá! Alakíts át minket! Szolgád, Kentenich atya közbenjárására ajándékozd nekünk a kegyelmet, hogy egymással ismételten mindig újrakezdhesünk. Amen.

Kentenich atya életéből

A dachauai koncentrációs táborban történt. Ezrek éltek itt embertelen körülmények között, félholtan az éhségtől, állandó rettegésben. A Harmadik Birodalom urai már korán felfigyeltek a Schönstatt-mozgalomra, felismerték benne a céljaikkal szembeesegülő erőt. Ezért Kentenich atya sok munkatársát figyeltették, néhányat közülük Dachauban, a koncentrációs táborba hurcoltak és végül Kentenich

atya is odakerült. Ott raboskodott Fischer atya is, aki mély személyes kapcsolatban állt Kentenich atyával. Naponta vele ment a papok barakkjából a gyülekezőhelyre, és ott állt mellette. Így ment ez egészen addig, amíg egyszer konfliktus támadt közöttük. A konfliktus ugyan csak rövid ideig tartott, de Fischer atya élete és tapasztalata számára nagy jelentőségű volt. Egy új oldaláról ismerte meg Kentenich atyát. A következő történt:

Egy alkalommal Fischer atya hevesen kritizálta Kentenich atya előtt egyik társukat, aki szintén Dachauban raboskodott. Azt várta, hogy mint mindig, Kentenich atya most is türelmesen és jóságosan befogadja panaszát és gondját. Már önmagában ez is segítséget jelentett, a probléma kisebb lett ezáltal. De ez alkalommal Kentenich atya másképp reagált. Határozottan és élesen megvédte említett társukat. És ami még rosszabb volt, tett néhány nagyon komoly megjegyzést is Fischer atyára vonatkozóan. Kentenich atya rávilágított, hogy az indítékai nem voltak olyan egyenesek és tiszták, mint ahogy azt magával elhitette. Fischer atya teljesen felháborodott. Így váltak el. Kis idő múltával Fischer atya keresni kezdte Kentenich atya közelségét, hogy lehetőséget adjon neki a bocsánatkérésre és így rendezzék a dolgot. Abban élt ugyanis, hogy Kentenich atya igazságtalan volt vele. De a várt bocsánatkérés helyett Kentenich atya egy újabb mennykőcsapással jött. Megerősítette és elmélyítette korábbi kijelentéseit. Erre aztán Fischer atya teljesen kiborult. „Semmi közöm többé hozzá!” —

mondta magában. Mindenki, aki Fischer atyát ismerte és szerette, tudta, hogy nagyszívű ember, de egyúttal egy szenvedélyes természet is. (Pl.: az egyik társa kérdésére, hogy miről fog prédikálni, azt válaszolta: „Még nem tudom, de már lángolok.”) Azon a napon tehát Fischer atya egyedül ment a gyülekezőhelyre azzal az elhatározással, hogy végzett Kentenich atyával. És csak a gyülekezőhelyen vette észre, hogy Kentenich atya egész csendben követte, mellé lépett és mellette áll, majd így szólt:

„József, csomagot kaptam, volt benne egy angolna. Neked szeretném ajándékozni az angolnát.” Fischer atya ezt válaszolta: „Atya, ilyen körülmények között nem fogadhatom el az angolnát.” Erre Kentenich atya könyörögni kezdett: „Engedd, hogy ismét jóba’ legyünk, József!” — mondta. És így tovább. Egy idő után — így mesélte Fischer atya — már nem tudott ellenkezni, és elfogadta az angolnát, és kibékültek, és az életük végéig tartó, új, mély kapcsolat jött létre közöttük.

A kettős életünk számára

Jönnek félreértések, veszekedések. Nem kell, hogy bűn legyen, amin összeveszünk. Két ember között valóban megtörténhet, hogy jóhiszemű cselekedetekkel is megsebezhetik egymást és összevesznek. Nagyon is lehetséges, hogy mindketten jót akarnak, és az igazuk tudatában vitatkoznak egymással, és így összevesznek. Lehet, hogy egy ilyen beszélgetésben úgy tűnik, hogy az éveken át lassan

létrejött közösség egyszerre semmivé válik. Az a benyomása az embernek, hogy már nem számítanak többé az egymással szerzett jó tapasztalatok. A lelki szemeim előtt a másik, aki megsebzett, megsértett, érthetetlenül és teljesen idegenül áll. És azt kérdi önmagától az ember, hogy egyáltalán hogyan kerülhettem egy ilyen emberrel ily közeli kapcsolatba?! Tegyük most félre a kérdést, hogy hogyan fordulhat ilyesmi elő. Talán majd egyszer egy okos pszichológus kideríti, hogy Fischer atya nem tudta úgy kiélni Kentenich atyával szemben az önigazolási vágyát, ahogy az a kapcsolatukra nézve jó lett volna. Talán majd egy okos pszichológus kideríti, hogy már előbb kellett volna veszekedniük egymással. Talán majd egy még okosabb pszichológus kideríti, hogy abban a pillanatban, amikor Kentenich atya komolyan megintette, rendreutasította, Fischer atyában felelevenedett egy gyermekkori élmény, amikor talán az apja hasonlóképp bánt vele, és felszakadt egy régi seb... Mindez most nem fontos, és nem sokat segít, ha bajban vagyunk. Akkor az a fontosabb, hogy hogyan jutunk ki belőle, nem pedig, hogy hogyan estünk bele. Kentenich atya Fischer atya mellé lépett és így szólt: „Engedd, hogy újra jóba’ legyünk!” És akkor, abban a pillanatban, amikor Kentenich atya a nála fiatalabbat kéri: Engedd, hogy újra jóba’ legyünk! — Fischer atyát személyiségének teljes nagyságában szólítja meg. Úgy fordul hozzá, mint a nagyhoz, aki engedélyt ad az újrakezdéshez.

Foglalkozhatna az ember azzal is, hogy helyesen cselekedett-e Kentenich atya, vagy sem. Nem ismerjük a helyzetet. Fischer atya sohasem beszélt többet erről. Csak egyszer, az eset után kb. egy év-tizeddel később, egy személyes beszélgetésben említette. Úgy beszélt, mint aki meg van győződve, hogy Kentenich atyának igaza volt. Nem esett nehezére ezt kifejezni. De ez a kérdés: Kinek volt igaza? — sem fontos. Nekünk, házasoknak, az fontos és érdekes, hogy az újrakezdéshez az első lépést Kentenich atya tette meg, aki nem érezte magát vétkesnek, hanem hitte, hogy neki van igaza. Kentenich atyának nem az volt a fontos, hogy erősítgesse: Nekem van igazam! — hanem az újrakezdés az élő emberrel. És ez az a tanulság, amit mi, házások, ebből az esetből levonhatunk.

Újrakezdünk egymással akkor is, ha mindketten úgy gondoljuk: nekem volt igazam. Egy „angolnát” ajándékozunk a másiknak. A dachauai táborban ez egy kincs volt. Ajándékozunk a másiknak valamit, és ezt mindenki mindenkivel megteheti. Újrakezdjük egymással. Engedd, hogy megint jóba legyünk egymással. És akkor a szeretetünk erősebb, mint a szóbanforgó konfliktus. Ebben valami isteni nyilvánul meg, Isten válik láthatóvá, aki irgalmas az emberhez, jöllehet az Isten és az ember közti konfliktust egyértelműen az ember okozta. A mi Urunk Jézus Krisztus meghalt értünk a kereszten, értünk, bűnösökért. Nem azokért halt meg, akik bocsánatot kérnek Tőle; nem azokért, akik belátják, hogy valami rosszat tettek; nem azért halt meg értünk a ke-

reszten, mert helyt adtunk az igazságnak, a saját „igazságunknak”, a bűnünknek. Azért halt meg értünk a kereszten, mert Isten irgalmas. És ezért a kérés: „Engedd, hogy újra jóba’ legyünk!” — arra is vonatkozik, aki valóban igazságtalan volt. A sértődött duzzogás sohasem keresztényi magatartás, akár igazam van, akár nem. Házaspárként ismételtén mindig újrakezdünk egymással. Lehetséges dolog, hogy a szeretetben egymásra találjunk, miközben a régi ügynek még időre van szüksége, amíg rendbe jön. Sejthető, hogy a fájdalom, melyet Kentenich atya nevelői megnyilatkozása a fiatal papnak okozott, nem szűnt meg egy csapásra a kibéküléssel és az angolna elfogadásával. Minden bizonnyal a házasságban is tovább fájnak a sebek, amelyeket csak idővel gyógyít majd be önmagunk kölcsönös elfogadása.

Talán ez egy magasabbrendű igazság: annak az igazsága, hogy mi, emberek, bűnösök vagyunk és azok is maradunk. Isten él a szívünkben a kereszt-ség kegyelme által, és az irgalmasságban is hasonlóvá alakít bennünket önmagához. „Nem értelek! Fáj, amit tettél velem, és még mindig fáj. De szeretlek, és továbbra is elfogadlak úgy, ahogy Isten szeret engem és mindig újra elfogad, akkor is, ha bűnös vagyok. Boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak. Bocsásd meg a vétkeinket, ahogyan mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.”

Így egy új erő jön létre, az „engedd, hogy újra jóba’ legyünk” ereje, és ez egy gyógyító erő. Ezután már másképp látjuk mindazt, ami történt, ir-

galmasabban, nagylelkűbben; a bennünk lakó Isten erejének fényében.

Gyakorlati útmutatások

Vannak köztünk olyan dolgok, melyek megterhelik a kapcsolatunkat és amelyek fájnak? Vannak talán események vagy a társunk bizonyos viselkedése, mely még mindig fáj, és amelyet még nem dolgoztunk fel? Nevezzük meg ezeket, nem azért, hogy „megmagyarázzuk vagy magyarázatot kapjunk rá”, hanem hogy ezt mondhassuk: Te, ez akkor fájt. De engedd, hogy megint jóba' legyünk, mindegy, mi történt! Kérem, figyelem: Ne kezdjünk el vitatkozni arról, hogy mi is történt; ne kapjunk rögtön bele a probléma feldolgozásába. Ezt halasszuk kicsit későbbre! Először csak annyit, hogy néven nevezzük a dolgot és azt mondjuk a társunknak: Ez és ez fájdalmat okozott. De engedd, hogy újra jóba' legyünk! És akkor ajándékozzunk a társunknak valamit, valami értékeset, valamit önmagunkból: egy „angolnát”.

Esti ima

Irgalmas Istenünk, jóságos mennyei Atyánk! Neked nem jelent akadályt, ha mi a viselkedésünkkel, tetteinkkel mindig újra visszautasítjuk jósgodat és szeretetedet; ha mindig újra rosszat cselekszünk, Téged nem akadályoz mindez abban, hogy jóságos és irgalmas mosollyal tekints ránk és mondd: Engedd, hogy újra jóba' legyünk! Te vagy a legnagyobb, és mégis Te kezded a kibékülést.

Emberré titted Fiadat és hagytad, hogy meghaljon értünk a kereszten. Te újra elfogadsz minket és eltörölöd a vétkünket Krisztus keresztjében. Te hatalmas vagy. Akaratod egyetlen mozdulatával legyőzhetnél mindent, ami e világon ellened fordult. Megsemmisíthetnéd a Téged káromló és sértegető embereket. De nem teszed, hanem Krisztusra nézel, és Krisztusban gyógyulást találunk. Mivel Ő szenvedett értünk, nem vonod vissza soha többé az irgalmadat tőlünk, bűnösöktől. Tekints le kettőnkre! Köztünk is van vétek, az értetlenség szakadéka van közöttünk, csalódtunk egymásban, talán meg is keseredtünk.

Kentenich atya közbenjárására tégy csodát a szívünkben! Add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy elfogadjuk egymást úgy, ahogy vagyunk; egyszerűen úgy, ahogy vagyunk. És engedd, hogy irgalmad, mely a szívünkön át a társunk felé áramlik, tartós gyógyulást eredményezzen; hogy úgy emlékezzünk mi is a régi sebekre, ahogy most Urunk Jézus Krisztus emlékezik sebeire megdicsőülve az égben, Tenálad. Kentenich atya közbenjárására ajándékozz meg minket ismételten egy új kezdet kegyelmével. De ne csak nekünk, hanem sok házasembernek add meg ezt a kegyelmet! Add, hogy sok házasember járjon Kentenich atya iskolájába, és mutasd meg őt az egész egyháznak, mint az újrakezdés szentjét, egy olyan szentet, akinek a szeretete soha sem fogy el.

Kedves Kentenich atya! Volt olyan idő is, mely nehezebb volt Neked, mint ez a kis konfliktus

Fischer atyával. Ez volt az az idő, amikor az egyház próbára tett Téged és művedet, és Milwaukeeba küldött száműzetésbe. 14 évig súlyosan Rád nehezedett az egyházi tekintély szava: Elválasztott a művedtől és 14 évig várakoztatott a visszatérésre. Nem az volt a fő kérdés számodra, hogy igazságtalanság történt Veled. A főkérdés az volt, hogy sikerül-e az egyház-szeretetedet éppen az iránt az egyház iránt töretlenül megőrizni, aki Téged száműzetésbe küldött.

Amikor a rehabilitációd után 1965-ben hazatértél, mindenkinek világosan megmondtad: A síromon majd egyszer ezek a szavak álljanak: Dilexit Ecclesiam (szerette az egyházat). Soha nem vontad vissza a szeretetedet azoktól, akik a száműzetésbe küldtek. A szívedben mindig újra így szóltál ehhez az egyházadhoz: Engedd, hogy újra jóba' legyünk!

Kedves Kentenich atya, légy a mi lelkiatyánk, és add, hogy olyanok lehessünk, mint Te. Hadd nyújtsunk mi is kezet a házastársunknak minden helyzetben és tudjuk mondani: Engedd, hogy újra jóba' legyünk! Amen.

NEGYEDIK HÉT

Hordozzuk egymást

Reggeli ima

Mennyei Atyánk, Te olyannak teremtetted bennünket, embereket, hogy szenvedésben és örömben az egyik a másikat hordozni tudja. Erőt tudunk adni egymásnak, és ez az erő Tőled jön. Jézus Krisztusban, a mi Urunkban titokzatos egységbe illesztetted össze bennünket. Az Ő teste vagyunk, melyben egyik tag hordozhatja és segítheti a másikat. A mi Urunk Jézus Krisztus lakik a keresztség által a szívünkben, és részt vehetünk az Ő haláltusájában. Ha szenvedünk, összekapcsolhatjuk fájdalmainkat Krisztus szenvedésével.

Te ránk tekintesz és rátekintesz a mi Urunk Jézus Krisztusra, és Krisztus kedvéért újra felénk fordítod szeretetedet. Krisztussal és Krisztusban Eléd járulhatunk és följánlhatjuk imáinkat és szenvedéseinket, munkáinkat és fáradozásainkat egymásért. Te elfogadsz bennünket és tetszéssel nézel ránk, fivéreinkre és nővéreinkre, akikkel össze vagyunk kapcsolva Krisztus testében.

Odaajándékozhatjuk Neked áldozatainkat egymásért. Ez mélyen összekapcsol minket Urunk Jézus Krisztussal és megváltó szenvedésével. Mint házasságokat Te vezettél egymáshoz minket, és azt akarod, hogy egymásért legyünk, egy „mi”-t képezzünk, hogy egymáshoz irgalmasak legyünk. És le-

hetővé teszed nekünk, hogy hordozzuk egymást. Jó Atyánk, ha feláldozzuk Neked szívünk fájdalmát és testünk fájdalmait Krisztusban, ezáltal lehívhatjuk áldásodat magunkra és azokra az emberekre, akiket szeretünk; sőt egész egyházadra. És hordozhatjuk egymást. Így, amit Neked ajándékozunk, hasznára válik a házastársunknak és az egész családuknak.

Hordozzuk egymást. Hatalmas Mennyei Atyánk, jó tudni, hogy mindennek, ami csak történik velünk, értelme van; hogy egész életünk szeretetté válhat; hogy életünk sebei szeretetté válhatnak. Segíts most nekünk ezt a titkot jól megértenünk, és Kentenich atya iskolájában a gyakorlati életünkre alkalmaznunk. Amen.

Kentenich atya életéből

Kentenich atya sok embernek erőt adott azért, hogy egyszerűen befogadta a szívébe és ott hordozta őket. Mégis erről a mély életfolyamatról, amelyet bevezető imánkkal is kifejeztünk, érthető módon csak keveset beszélt. Ki beszél szívesen a másokért felajánlott áldozatairól, imáiról, szenvedéseiről?! Csak néhány megnyilatkozására támaszkodhatunk, amelyekből visszakövetkeztetünk gondolkodásmódjára, érzületére, gyakorlati viselkedésére. Ezek a részben tárgyilagosan hangzó megnyilatkozások mégis lehetővé teszik, hogy óvatosan tapogatózva körvonalazhassuk lelki magatartását. Egyik levelében megjegyzi Kentenich atya: „Számomra a keresztt és szenvedés, megvetés, szegyen, lebecsülés, semmibevevés, megtagadás a leg-

nagyobb kincseket jelentik, az atyai szeretet legértékesebb szeretet-ajándékait, hogy általuk hasonlóvá váljak az Üdvözítőhöz, és Benne az Atya tetszését különösen magamra vonjam.”

Kereszt és szenvedés mint kincsek! Egyedül csak akkor érthető, ha a teljes szöveget olvassuk: a kereszt és a szenvedés eszköz arra, hogy Krisztushoz hasonlóvá váljunk, és így a Jóisten szeretetét magunkra vonjuk.

Kentenich atya ebben nemcsak azt a folyamatot látta, melynek a saját számára Isten tetszését biztosítania kell és biztosítja. Hanem ezen felül mindazokat is, akiknek az áldozatunk a javára válik.

Dachauban írt egy imát, mely kétségtelenül személyiségének mélyéről fakadt, vagyis amelyet egy önábrázolásnak tekinthetünk:

„Krisztus Jézusban szoros kapcsolatban vagyunk, mélyen egyik szent sebeiben — mi az Ő tagjai, Ő a nagy fej: Ez az üzenetünk, melyet tőlünk senki el nem vesz.

Tagjaiként érdemeket szerezhethetünk, kegyelemre s dicsóságra jogot nyerhetünk. Amíg igaz tagjai vagyunk, addig az Atya mindig jóindulattal van irántunk.

Ha létünk és életünk Krisztusra hasonlít, akkor szabad kezét nyújtani egymásnak: Üdvözítőnk vére által egyikünk jámborsága hasznára válik az összes többinek.”

Kentenich atya abban a tudatban élt, hogy szenvedése által, Krisztusban való élete által más embereket hordozhat. Ez erős motívum volt számára. Ugyanabban az imában kifejti, hogy mit jelent ez gyakorlatilag. Felsorol sok élethelyzetet, és mindet ugyanazzal a refrénnel kommentálja:

„A léted és életed visszahat rájuk, meghatározza sorsukat és növeli boldogságukat.”

És az imának egy másik részében az is tudatosul benne, hogy mások is hordozzák őt, hogy ő is mások imájából és áldozatából él. Ez az oka annak, hogy a sok nehéz helyzetben, melyeket aztán egyenként fel is sorol, mindig újra az ima refrénjét ismételje:

„Tekints, Atyánk, kegyelmesen csapatunkra, mutakozz Magad miatt csodálatosnak!”

Kentenich atya abban a tudatban élt, hogy hordozza a hozzákapcsolódott embereket. És abban a tudatban élt, hogy a hozzákapcsolódott emberek is hordozzák őt.

Mit jelent ez nekünk, házaspároknak?

Mit jelent ez a családunk számára?

Hordozzuk egymást. A vallásosságunk nem csak a mi személyes magánügyünk. A vallásosságunk, az Istennel való életünk mindig a házastársunkat is érinti. Sok házaspár számára ez egy magától értetődő jó életérzés: a házastársam hordoz engem. Isten előtt áll értem. Felajánlja Istennek fá-

radozásait és szenvedéseit, munkáit, hogy Isten áldását levonja rám.

Sőt ez még ott is érvényes, ahol a házastársak nem értik meg egymást. Még akkor is lehetséges, hogy Isten elé lépjenek és mondják: Nem találunk most egymásra, de felajánlom Neked a szenvedést, amivel e feszültség és szakadás jár, a házastársamért, aki fájdalmat okozott. Jót tesz, ha tudjuk, hogy akkor is, amikor kettőnk között nehézségek vannak, mindketten éppen kettőnkért ajánljuk fel Istennek a konfliktusban átélt szenvedéseket.

Így bánunk a gyermekeinkkel is. A nagyobb gyermekeinkkel való együttélésben vannak olyan időszakok, amikor az áldozat és az ima az egyetlen eszköz a gyermek kísérésére és hordozására. És nyugodtan elfogadhatjuk, hogy az emberek köre, akiket hordozhatunk, nagyobb a saját családuknál; hogy Isten ilyen módon sok embert bízott fáradozásainkra és gondjainkra.

Mintegy nagy lelki családjért, apa és anyaként állunk Isten elé. Mint keresztények részt veszünk Urunk életében, szenvedésében és működésében.

Ez az alapbeállítottság: „Hordozzuk egymást”, nagyon praktikus következményt és eredményt hoz magával. A szívünkben helyet nyer egy nagy jószág. Negatíve kifejezve: Nem haragudhatunk meg arra az emberre, akiért az előbb ajánlottuk fel szívünk fájdalmát Istennek.

Létrejön a gondoskodás, a jóakarát és egyúttal a bizalom magatartása, hogy Isten hatalma és jósága erősebb az összes lehetséges emberi cselekedetnél

— erősebb az összes lehetséges emberi pusztításnál is.

Aki másokért áldozatokat hoz és imádkozik, aki tehát ilyen értelemben hordozza őket, az hisz bennük, hiszi, hogy Isten hatalma áttörést fog eredményezni bennük. Ebben az összefüggésben az idő kevésbé fontos. Ahhoz a hosszú „időhöz” képest, amit majd az égben boldogan együtt fogunk tölteni, a földi életünk évtizedei rövidek.

Lélektanilag szólva a „Hordozzuk egymást” bizonyos nyugalmat, szívélyes jóakaratot és nagy türelmet jelent a másokkal való bánásmódban. Így aztán a nyugtalanság, aggályos gond, szorongás és keserűség nem sokáig uralkodik a szívünkön. Előfordulhatnak, de végül is egy megújult bizalomba torkollnak.

Gyakorlati útmutatások

A hétköznapi életben keresünk olyan dolgokat, amiket a fenti módon a Jóistennek ajándékozhatunk.

Magunkban néven nevezzük ezeket a dolgokat. Pl.: „Nehezen viselem, hogy a férjem mindig oly későn jön haza, jóllehet már többször is megbeszél-tük.” Aztán fogjuk életünknek ezt a kis terhét és a Jóistennek ajándékozzuk. Az említett példában tehát így folytatom: „Istenem, mégis Neked ajándékozom az így keletkezett fájdalmaimat.” Akkor aztán megeshet, hogy a „későn hazajárót” mosolyogva így fogadjuk: „Megint feladatot adtál.” És

mindketten tudjuk, hogy mit jelent ez, és örülünk egymásnak.

Talán akkor a férj hasonló mosollyal így válaszol: „Majd visszafizetem, amikor indulás előtt az autóban ülve várok Rád, amikor nem készülsz el időre.”

Esti ima

Kedves Kentenich atya, Te sok lelki és testi terhet hordoztál az életedben. Mindezt Krisztus Urunkban a Jóistennek ajándékoztad. Ezáltal egy nagy nyugalomra tettél szert, mely sokakra kisugárzott.

Tégy minket is képessé arra, hogy életünk nagy és kis dolgait a Jóistennek ajándékozzuk, és így a házastársunkat hordozzuk, a gyerekeinket hordozzuk és még sokakat, akiket Isten ránk bízott. Vesd be befolyásodat, mellyel Istennél rendelkezel, és eszközöld ki nekünk azt a kegyelmet, mellyel Isten Téged itteni életedben megajándékozott: a mások hordozásának kegyelmét.

Mennyei Atyánk, vezesd hamarosan Kentenich atyát az oltár dicsőségébe. Add, hogy iskolájában az egész egyház mélyebben megragadja Krisztus titkát, és mutasd meg általa elsősorban a házasoknak a lehetőséget, hogy egymást Krisztusban hordozhassák. Amen.

Schönstatt Háromszor Csodálatos Anyja
és Királynője, könyörögj érettünk!
Családok Királynője, könyörögj érettünk!

ÖTÖDIK HÉT

Kérjük a Szűzanyát, hogy lakjon velünk

Reggeli ima

Jóisten, Te Máriában anyát ajándékoztál nekünk. Ő gondoskodik rólunk, közel van hozzánk életünk minden ügyében. Kentenich atya által érthetően felhívod a figyelmünket Mária hatalmára és jóságára. Kentenich atya arra tanított bennünket, hogy egész életünket mindig újra rábízuk a Szűzanyára. Abban a meggyőződésben élt, hogy Mária gondoskodik rólunk; egész különösen is gondoskodik arról, hogy az életünk a szeretet élete legyen. Ezért kérünk Téged, hadd értsük meg jól a feladatot, amit Mária a házasságunknak és a családjunknak szán a Te terveid szerint. Add, hogy az ő közreműködése által Krisztus közöttünk újra megszülessen! Add, hogy ő, mint a mi anyánk, közel legyen hozzánk! Segíts minket, hogy sok örömet szerezzünk neki! Segíts, hogy házas emberként, mint apa és anya, arra indíthassuk Máriát, hogy hozzánk költözzön, hogy így Krisztus újra szülessen közöttünk.

Kentenich atya életéből

Gyermekként és fiatalként Kentenich atya nagyon magányos volt. De volt valakije, akivel mindent megbeszélhetett. Édesanyja kilencéves korá-

ban a Szűzanyának szentelte, és ez az esemény mélyen bevésődött a lelkébe.

Kentenich atya magányos volt, mert valami nagynak kellett benne megszületnie. És ahogy fiatal pedagógusként hozzáfogott, hogy fiatalemberek közösségében megvalósítsa az új, szabad és erős ember eszményét, érzékelte vállalkozása rendkívüli nehézségét. Segítségért fordult Máriához, aki oly sokat jelentett számára. És a fiatalembereket arra vezette, hogy életüket a Szűzanya szolgálatára ajánldozzák. A királynőre vetett pillantás a fiatalokban lovagias erőt ébresztett. És amikor gyengének érezték magukat, tudták, hogy anyánkhoz mindig mehetünk segítségért.

Kicsit később a fiatal közösség kapott egy kis kápolnát gyülekezőhelyül a völgyben, a diákotthon közelében. És Kentenich atya követte a Szentléleknek bizonyos jelekben megmutatkozó ösztönzését: Bartolo Longo, egy olasz ügyvéd az általa alapított árvaházak gyerekei számára Valle di Pompeiben egy kegyhelyet alapított. Egyszerűen megkérte a Szűzanyát: Gyere, a gyerekeknek szüksége van Rád! És a Szűzanya jött.

Ez a gondolat nem hagyta Kentenich atyát nyugodni. De csak amikor kitört az első világháború, akkor érezte Isten végérvényes útmutatását: Ebben a nehéz időben a Szűzanyának akarjuk ajándékozni az önnnevelésünket. Meg akarjuk neki mutatni, hogy szeretjük őt a katonaélet nehéz körülményei közepette is. És arra akarjuk kérni: Gyere közénk! Telepedj le kegyelmi működéseddel itt, a kis kápol-

nánkban! Alapíts itt egy újfajta kegyhelyet, egy olyan kegyhelyet, ahol apostolokat nevelsz az egyház számára!

És a kis kápolna kegyhellyé lett, és a Szűzanya innen egy nagy megújulási mozgalmat indított el. Később az egész világon szerteszét e szentély leányszentélyei jöttek létre ugyanazon törvényszerűségek szerint.

És a Schönstatt-családok, akik 1948 tavaszán az első Családnapokon vettek részt, levelet kaptak Kentenich atyától (aki akkortájt Brazíliában időzött): „Vegyék a Szűzanya képét, és helyezték a lakásukban egy díszhelyre. Így azok maguk is kis szentélyekké válnak, ahol a kegykép kegyelmet közvetít, szent család-birodalmat hoz létre és szent családtagokat formál.”

Megszülettek a schönstatti kegyelmi anya „házi-szentélyei”. Isten egy nagy tervét fedezte fel Kentenich atya: A Szűzanyának a házakba kell jönnie. Úgy, ahogy a múltban is a sok kegyhelyen kapcsolatban állt az emberekkel és kész volt meghallgatni kéréseiket, megosztani gondjaikat, megerősíteni és vigasztalni őket, ugyanígy kell most a házakba jönnie és létrehozni ott egy kis kegyhelyet.

A schönstatti szentély azonban egy titkot rejt magában. Ott a Szűzanya így szól az emberekhez: Először bizonyítsátok be, hogy valóban szerettek, akkor szívesen letelepszem köztetek. Vagyis a Szűzanya szeme előtt egy új, szabad ember áll, aki vé nevelni akar minket. Azt szeretné, hogy a keresztények tegyenek valamit azért, hogy növekedje-

nek a szeretetben, hogy helyet adjanak Krisztusnak a szívükben. Így van ez a háziszentélyek esetében is. A díszhellyel, amit a Szűzanyának adunk, összekapcsoljuk a neki ajándékozott imákat és áldozatokat. Neki ajándékozunk azokat az áldozatokat, amelyeket a házasság kíván tőlünk. Ezáltal hasonlóvá válunk Krisztushoz, és részt veszünk áldozatában, amelyben a Mennyei Atyának ajándékozta magát. És Krisztus megszületik közöttünk.

*Indítások a házastársi életünk
és a gyerekekkel való életünk számára*

Régebben szokás volt sok családnál, hogy otthonuk egy sarkában kis szentélyt rendeztek be feszülettel, Madonna-képpel és a szentek, védőszentjeik képeivel. Itt gyűlt össze a család imádkozni. Ezeknek egyenes továbbfejlődését láthatjuk a schönstatti háziszentélyekben. A berendezés is hasonló: a schönstatti Szűzanya kegyképe, feszület, a szentek képei. Mindez azonban nemcsak az imádság helye, ahol az imában egymásra találunk, hanem az itt jelenvaló Szűzanya mindig nevel is bennünket. Vagyis úgy van jelen, mint egy pedagógusnő, aki állandóan formál és alakít bennünket.

A Szűzanya azt szeretné, hogy köztünk Krisztus újra megszülessen, hogy a szíveinkben újraszülessen. Amikor azt mondjuk, hogy Krisztusnak újra kell születnie, akkor ez nem azt jelenti, hogy korábban nem volt itt, hanem, hogy annak, ami megvolt, elevenné kell válnia. Ez vonatkozik a keresztség ál-

tal a szívünkben lakó Úrra, és vonatkozik a házasság szentsége által köztünk élő Úrra is.

Ez annyit jelent, hogy a Szűzanya mint nevelő jön hozzánk, és így szól: Dolgozzatok azon, hogy házaspárként jó közösséget alkossatok. Szakítsatok időt egymás számára, viseljétek el egymást, fáradozzatok azért, hogy egymást nagynak lássátok, beszélgessetek sokat egymással, és így építsetek föl egy jó közösséget, és bocsássatok meg egymásnak, ha nehézségek adódnak. Közeledjétek egymáshoz, mondván: Gyere, megint jóba' vagyunk! Nagyon könnyű ilyesmit mondani, de mégis egyszerűen próbálják ezt meg!

Néhány éve történt Magyarországon. Egy család hallotta ezeket a gondolatokat, és anélkül, hogy egy szót is szóltak volna, hazatérve kipróbálták. Kitették otthon a schönstatti kegyelmi anya képét, és fáradoztak együtt a házasságukért. Időt szakítottak egymás számára és beszélgettek, időt szakítottak a gyerekek számára. Abban az időben, még a kommunista uralom alatt, bizonyos szenvedéseket kellett a családnak elviselnie. Mindezeket felajánlották a Szűzanyának egymásért, az egyházért, országukért. Eközben sajátos tapasztalatra tettek szert: átélhették, hogy a Szűzanya náluk lakik.

Próbálják ki egyszerűen! Vegyék a Szűzanya képét és tegyék ki otthonuk egy díszhelyére, és kérjék a Szűzanyát, hogy jöjjön oda Önökhöz. És ne felejtsek el, ajándékozzanak valamit neki. Valamit a házasságukkal kapcsolatban. Ajándékozzák a Szűzanyának egymás iránti szerelmüket; ajándé-

kozzák a Szűzanyának az áldozatot, amit a házastársi szeretet megkíván Önöktől. Akkor odaköltözik a Szűzanya, és Önök otthon érzik magukat nála. A Szűzanya erőt ad, és Önök által megáldja az egész családot és mindenkit, akivel érintkezésbe kerülnek. Krisztus újraszületik a házainkban.

Gyakorlati útmutatások

1. Ebben a kilenced-füzetben találnak egy képet a schönstatti kegyelmi anyáról. Vegyék ki és egyszerűen próbálják ki!

2. Ha már van háziszentélyük, akkor szakítsanak maguknak újra és újra egy kis időt, hogy ott elidőzzenek és találkozzanak a Szűzanyával! Ezt lehet egyedül is, kettesben is. Mondják a Szűzanyának, hogy örülnek, hogy velük lakik. Kérjenek tőle valamit, és ajándékozzanak neki valamit. Valami olyasmit, ami megörvendezteti a házastársukat. Ajándékozzák neki szívük nagylelkűségét, amikor nehezükre esik elviselni a házastársukat. Ajándékozzák neki imáikat, szeretetüket és fájdalmaikat a saját szavaikkal vagy az alábbi imával.

Esti ima

Édes Szűzanyánk, Schönstatt kegyelmi anyja! Te Betlehemben megszülted Krisztust, az Urat. Te vagy az anyja! Te kísérted őt egész életén át. A segítőtársa voltál a megváltás nagy művében. A Golgotán is újra igent mondtál és elkísérted az Üdvözítőt Atyja iránti odaadásában. Ő testestül-lelkestül felvitt Téged az égbe. Ott az angyalok és a szentek

királynője vagy. De ez Neked nem elég. És nem elég az Úrnak sem. Ő azt akarja, hogy az anyánk légy, hogy gondoskodj rólunk, hogy közel legyél hozzánk. Azt is akarja, hogy nevelj minket, hogy nevelj minket a házastársunkkal és a gyerekeinkkel való helyes érintkezésre.

Ezért arra kérünk, hogy gyere a házukba. Minden nap újrakezdjük egymással és ezt Neked ajándékozzuk. Neked ajándékozzuk a munkánkat. Jól akarunk dolgozni, hogy örülj neki. Neked ajándékozzuk a szerelmünket. Gondosan ügyelni akarunk arra, hogy ez a szerelem ne csak egy érzelem legyen, hanem egymásért való tettek és szolgálatok is. Neked ajándékozzuk a fájdalmat is, ami az egymásban való csalódásokból származik. Neked ajándékozzuk testünk szenvedéseit és lelkünk minden fájdalmát. Neked ajándékozzuk mindezt, elsősorban egymásért. Neked ajándékozzuk, mondván: Áldd meg a házastársamat, és könyörögj ki, hogy különösen is a Mennyei Atyának szentelje magát. Neked ajándékozzuk a konfliktusainkat is. Föjlajánljuk Neked az ezzel kapcsolatos fájdalmainkat. És aztán rajta, újból közeledni akarunk egymás felé. Neked ajándékozzuk a gyermekeink gondját. Neked ajándékozzuk magunkat a házastársunk, a gyermekeink számára, minden ember számára, akikkel kapcsolatban vagyunk, a szent egyház számára. Tudjuk, hogy Te örülsz ennek. Örülsz, mert ez az odaadás által helyet adunk magunk között a mi Urunknak, Jézusnak. Újrakezdődik az élete bennünk. És újra nekilát, hogy a Mennyei Atyának ajándékozza ma-

gát bennünk és velünk, ahogy a kereszten tette. Ha Neked ajándékozzuk magunkat, akkor a Te kezeid által a Jóistennek, a mi jóságos Mennyei Atyánk-nak ajándékozzuk magunkat. És ha az odaadásunk-ra kegyelmekkel válaszolsz, akkor ez a Jóisten szeretete, amelyet Te hívtál le ránk. Édes Szűzanya, Schönstatt kegyelmi anyja, gyere hozzánk, lakj velünk, légy a mi anyánk és királynőnk! Engedd, hogy otthon legyünk Nálad! Add, hogy a hatásodra erősek és jóságosak legyünk! És áldd meg az érintkezésünket minden emberrel. Add, hogy korunkban a Jóisten apostolaivá váljunk! Áldj meg minket, mint házaspárt, áldd meg a családjunkat! Légy a mi anyánk és királynőnk! Amen.

Irgalmas Istenünk, Mennyei Atyánk, nagy ajándékot kaptunk Kentenich atyától, akit a Szentlélek vezetett. Engedd, hogy a szentté avatás által hamarosan az egész egyház megismerhesse őt. Add, hogy az egész egyház felismerje benne a családok új útját, amelyet most mi járhatunk. Add, hogy Kentenich atya szentté avatása által az egész egyház megismerje tervedet: A Szűzanyát anyaként és nevelőként elküldeni a házaikba, hogy ott gondoskodhasson Krisztus újraszületéséről. Amen.

HATODIK HÉT

Te felébresztet bennem a nagyot

Reggeli ima

Szent Isten, ég és föld Teremtője, úgy alkottad meg művedet, hogy növekedjen. A növények nőnek, a virágok virágoznak, a fák gyümölcsöt hoznak. Növekszenek az állatok és mi, emberek is növekszünk. És Te segíted ezt a növekedést bennünk. Te támogatod a személyiségünk és az egységünk növekedését. Mi, emberek, a bensőnkben a másokkal való érintkezés által növekszünk. Kicsi gyermekként anyánk és apánk szeretete által, a gyermekkorban azáltal, hogy valaki ránk néz, megszólít és felébreszti bennünk a nagyot. Teremtésednek ezt a titkát házastársként és nevelőként is átélhetjük. Hogy mivé lettünk, a házastársunknak és a gyermekeinknek is köszönhetjük. És hogy mivé lesz a házastársunk, azt nekünk is köszönheti. Hogy a gyermekeink később mivé lesznek, abban nekünk is részünk van.

Add nekünk ma is világosságodat! Engedd, hogy Kentenich atya iskolájában felfedezzük, mit jelentünk egymásnak, és mit jelentenek gyermekeink nekünk. Amen.

Kentenich atya életéből

Kentenich atya sokat köszönhetett a vele tartó embereknek. Kifejlesztették segítőkészségét. Sokat vártak tőle. És gyakran erejének végső határáig bevetette magát. De volt még egy másik folyamat is: Egy találkozás gyakran nagy gondolatokat ébresztett benne; egy-egy kérdés gyakran olyan fontos döntéseket váltott ki, ami az egész alapítását előbbrevitte.

Kentenich atya a Gestapo börtönében kapott egyszer egy levelet. Egy Mária-nővér — Mariengard (Mária-kert) volt a neve — karácsony előtt levelet írt a kis Jézusnak. A főnöknő ezt a levelet is elküldte Kentenich atyának a „fekete postával”. (Az egyik börtönőr volt a postás.) A levélben az a kérdés állt, hogy a kis Jézus minél előbb adja vissza a család atyjának, Kentenich atyának a szabadságot. És ekkor Kentenich atyában létrejött egy kép: Mariengard — Mária-kertek, Paradicsom, új teremtés, Schönstatt mint Isten kertje, a Szentháromság napfényes ligete. Talán eszébe jutott Marx Károly utópiája is: a földi Paradicsom. Vagy az atyák szava: az Egyház mint az Atya ültetvénye. A lelki szemei előtt feltűnt egy közösség, melynek tagjai szentségre törekszenek, és a szeretetben nagylelkűen egymásnak ajándékozzák magukat. Egy olyan közösség, mely a Paradicsomra hasonlít. Amiben Krisztus testének egyes tagjai — éppen mivel a tagjai — részt vesznek Krisztus haláltusájában, és ezáltal lehívják az Atya szeretetét a közösségre és alapító-

jukra és atyjukra is, órá, Kentenich atyára. Isten kertje, Mária-kert, aminek az alapításán fáradozott.

A fogoly a cellájából válaszlevelet küld a Jézuska nevében a nővérnek. Töredékesen papírra veti a benne élő képet (ezt későbbi szövegek bizonyítják), ami azonban mégis elég volt ahhoz, hogy egy teremítő folyamatot elindítson: Teljesítem a kívánságodat, ha a szíved és az egész család szíve egy virágzó Mária-kert lesz. Ugyanaz a Lélek, aki itt a koblenzi börtönben működött, megérintette a nővér-filiát is, és beindult az „alsó egyház”, az élet-szentségre, a nagyobb szeretetre való szenvedélyes törekvés, hogy készek legyenek Krisztussal együtt felmenni a keresztre. És mindezt azért, hogy virágzó Mária-kertté váljanak; hogy kiharcolják atyjuk szabadságát, és lehetővé tegyék azt a nagy művet, amit együtt szolgálnak.

Mit jelent ez a párkapcsolatunk számára?

Egy levél, egy kis kérés a Jézuskához, Kentenich atyából nagy dolgokat váltott ki. És hasonlókat tapasztaltunk mi is az egymással való érintkezésben. Egy párkapcsolatban gyakran nemcsak a fáradságos erőlködés által növekszünk; nemcsak azáltal, hogy erőfeszítéseket teszünk egymásért, egymás hordozásáért és elviseléséért. A növekedést gyakran a felismerés egy felvillanásának köszönhetjük. Ezen a héten erre a fényre kell eljutnunk. Egész egyszerűen arról van szó, hogy a házastársammal való érintkezés következtében valami nagy dolog

ébred fel bennem. Pl.: Egy költői műben egy nő a következő szerelmes levelet írja halálosan beteg férjének: „Melletted formát és alakot nyertem. A sziklám és támaszom vagy.” A férj felébresztett a feleségében valamit, ami egyébként nem ébredt volna fel. Sok férfinak akkor jött a legjobb ötlete, amikor a felesége egyszerűen csak odafigyelt rá és meghallgatta.

És itt van a mi feladatunk: Gondolkodjunk el azon, hogy hol éltünk át valami hasonlót? Mikor ébresztett fel bennem a házastársammal való érintkezés valami „nagyot”? Néha talán nem is lehet „valami” nagy dolog felébresztéséről beszélni, hanem egy tapasztalat átéléséről, amikor magamra találtam, amikor bensőleg erősebb, értékesebb lettem, amikor „valaki” lettem. Ezen a héten tehát az a feladatunk, hogy felkutassuk a saját életünkben: Hol éltem át, hogy a társam valami nagyot ébresztett fel bennem? Talán lesz egyszer lehetőségünk, hogy ezt egymásnak el is mondjuk; hogy így szóljunk: Ekkor és ekkor az volt az élményem Veled, hogy bensőleg felébresztettél; hogy a közelséged, a szavad, a kérdésed, a szemed, a tested által bennem valami „nagy dolog” megelevenedett.

A gyerekeinkkel való érintkezésünkre vonatkozólag fontoljuk meg, hogy a nevelői befolyásunk különösen is akkor nagyon nagy, amikor felébresztünk a gyerekeinkben valami „nagyot”. És éppen ezt alig lehet befolyásolni. Ez csak úgy történik. Fontos tehát, hogy tudatában legyünk annak, hogy a gyereknevelésben a legfontosabb esemény magá-

ban a gyerekekben „történik”. És a gyerekünkkel való közös életünkből, abból a magától értetődő közelségből, ami akkor jön létre, amikor a gyermekünk velünk van, ebből a gyerekünkkel való közös életből gyakran kipattan egy szikra. A legjobban akkor nevelünk, amikor nem akarunk nevelni.

Gyakorlati útmutatások

Átgondoljuk magunkban: Hol ébresztett fel a társam valami nagyot bennem? Történt-e köztünk is valami hasonló, mint ami Kentenich atya és Mariengard nővér között? Hol ébresztettek fel a gyerekeim valami nagyot bennem? Történt-e köztünk is valami ahhoz hasonló esemény, mint ami Kentenich atyával a koblenzi börtönben? Ha köztünk, férj és feleség között adódik egy jó beszélgetés, elmondhatjuk ezeket a tapasztalatokat a társunknak. Akkor érezni fogja, hogy értékes a számunkra.

Esti ima

Kedves Kentenich atya, a Te szemeid éberek voltak. Megérezted, ha valami nagy dolog megérintett, akkor is ha egészen halkán történt. És hagytad, hogy, ami megérintett, felébresszen. Követted az indítást és ezáltal növekedtél. A nagy alkotásod mögött sok ilyen indítás van, melyeket naponta felfogtál, követtél, melyeket szívügyeddé tettél. Tégy minket éberekké minden iránt, amit a házastársunktól a gyermekinktől kapunk, amit mondanak, kérdeznek és ajándékoznak nekünk! Tégy éberekké mindaz iránt, amit Ők nekünk jelentenek! Add vilá-

gosan a tudtunkra, hogy a nagy, szent Isten így akarja serkenteni a növekedésünket! Tisztítsd meg a gondolkodásunkat, hogy ne keringjünk állandóan csak magunk körül, és ne vegyük olyan fontosnak magunkat! Adj a szívünkbe bizonyos várakozást, hogy mindig számoljunk azzal, hogy kapunk olyan ajándékokat, ami jót tesz nekünk, ami valami nagyot ébreszt fel bennünk! Amen.

Szent Isten, Kentenich atya iskolájában megtanultuk, hogy életünk kis és nagy dolgait a Te ajándékaiddal lássuk, amik által serkenteni és erőssé, nagygyá szeretnél tenni minket. Ajándékozz az egész egyháznak Kentenich atya szentté avatása által egy ilyen lelki vezetést. Add, hogy a keresztények szerte a világon készek legyenek egymástól és mindenkitől indításokat elfogadni! Add, hogy a házastársak engedjék magukat a társuk által nagy dolgokra ébreszteni! És így egyre jobban megtapasztalhassák, hogy milyen értékes számukra a házastársuk; és hogy ez a tapasztalat a hűségüket biztosíthatja. Amen.

HETEDIK HÉT

A gyerekeink szakasztott képmásaink

Reggeli ima

Mindenható Isten, apa és anya vagyunk. Gyerekeink vannak, akik tőlünk származnak, akiket kísé-
rünk az életbe vezető útjukon. Egy kicsit olyanok
lehetünk, mint Te, aki a világ és az emberek terem-
tője vagy. Mint gyermekeink apja és anyja, részt
vehetünk teremtő tevékenységében. Néha azonban
kérdéssé válik: Hogyan viszonyuljunk gyereke-
inkhez? Mit és mennyit kell parancsolnunk és tilta-
nunk? Hol húzzuk meg a határt? Mit tehetünk an-
nak érdekében, hogy a gyerekek később majd meg-
tudjanak birkózni az élettel? És gyakran gondot is
okoznak nekünk a gyerekek. Nem olyanok, ami-
lyennek akarjuk őket. Nem olyanok, mint ahogy
gondoljuk, hogy lenniük kellene. Kentenich atya ál-
tal mutasd meg a gyerekeinkkel szembeni helyes
alapmagatartást! Küldd el nekünk a Szentlelket,
hogy Ő beszéljen belőlünk, amikor gyerekeinkhez
szólunk, valamint vezesse és kísérje a gyerekeinket
érintő tetteinket.

Te minden ember nagy atyja vagy. A Fiad, a mi
Urunk Jézus Krisztus szakasztott olyan mint Te, és
mégis egészen önmaga. Egy önálló személyiség, és
mégis mindenben olyan mint Te. Ajándékozd ne-
künk a gyereknevelés mesteri tudását, hogy olyan
gyerekeket neveljünk, akik egészen önmaguk, és

mégis mindent megkaptak tőlünk, amit csak adni tudtunk nekik. Amen.

Kentenich atya életéből

Kentenich atya találkozott egy családdal. Az anya mellett álltak a gyerekek, és feltűnően hasonlítottak rá. Kentenich atya így szólt: „A gyerekek szakasztott az anyjuk.” És csöndesen hozzáfűzte: „Bárcsak elmondhatnám ezt az ’én gyermekeimről’ is!”

Valóban Kentenich atya sok embernek szellemi-lelki atyja volt. Sokan tájékozódtak nála, tőle kaptak ösztönzést és erőt. Sokakat kísérhetett az életútjukon mint lelki kísérő. Az volt a célja, hogy segítségükre legyen a személyiségük kialakításában. Kentenich atya számára a Szűzanya volt a keresztények eszménye, sőt az ideális ember maga. Ezért biztatott oly gyakran a hozzá való imádkozásra:

„Add, hogy az életutunkon úgy haladhassunk, hogy Hozzád hasonlóvá váljunk: Erősen és méltón, szerényen és szelíden, békét és örömet sugározva.”

Bizonyos feszültség jelentkezik az elmondottakban. Kentenich atyának az emberekkel való érintkezésben alapvető meggyőződése volt, hogy mindenki egyszeri, mindenki egészen eredeti. Minden ember előtt és fölött egy olyan Isten van, akinek ő az egyetlene és mindene. Mindenkinek van egy személyes eszménye, egy nekivaló eredeti elgondolás, ami ki akar benne bontakozni. Minden ember vágyik arra, hogy nagyobb legyen, érettebb legyen, erősebb legyen, szebb legyen, jobban szeressen.

Mindenki hordozza magában a választ a kérdésre: Milyen szeretnék lenni? Mi szeretnék lenni mások számára? Mi szeretnék lenni Isten számára? Ez a válasz minden embernél más, mindenki eredeti.

Ezt Kentenich atya nagyon nagyra értékelte. Ha valakiről azt mondta: „Nagyon eredeti!”, akkor ez nála a nagyon nagyra értékelés kifejezése volt. Hogyan fér ez össze azzal a kívánsággal, hogy a „gyermek” a Szűzanya szakasztott másai legyenek? Könnyű a válasz. Ha Kentenich atya valakit kísérhetett, az volt a célja, hogy az illető teljes, benső eredetiségét befogadja és ösztönözze. Ha a „gyermek” befogadta a szívébe ezt a kívánságát, akkor teljesedett be Kentenich atya legmélyebb vágya: eredeti gyermekek nevelése.

Kentenich atya „a gyermekeiről”, akik teljes eredetiségükben kibontakoztak az ő iskolájában, azt szerette volna mondani: Szakasztott másai anyjuknak. Egészen eredetiek, egészen önmaguk. Ha ezt feltételezhetjük, akkor létrejön egy nagyon szép életfolyamat. És ezt szeretnénk most megismerni az egymással ill. a gyermekeinkkel való érintkezésben.

Mit jelent ez nekünk, házastársaknak?

Ha szeretünk valakit, akkor szeretjük, mert olyan, amilyen. Örülünk a sajátosságának. És gyakran a másik lelki sajátossága egészen más, mint a miénk. És ez teszi az együttélést széppé. Az ellentétek vonzzák egymást. A gyakorlati életben itt nyilván hamarosan fellépnek nehézségek, melynek

oka részben bennünk, részben az együttélésben van.

A bennünk rejlő nehézség abban áll, hogy a másiktól bizonyos elképzeléseket alkotunk. Minden férfi magában hordozza „álmai asszonyának” képét. És ugyanígy van ez a nőknél is. Ők is álmodnak a férj-eszményről. És így a hétköznapi életben megkezdődik egy sajátos folyamat. Megpróbáljuk a házastársunkat ehhez az álomképhez idomítani. A szakemberek kivetítésnek nevezik ezt. Belevetítjük a másikba a képet, amit látni szeretnénk benne, és kizsákmányoljuk ezt a képet. Vagyis, ha a másik megfelel e képnek, pozitívan reagálunk; ha nem felel meg, akkor pedig elutasítással, kritikával, visszahúzóddással, elhallgatással reagálunk. És valóban előfordulhat, hogy valaki a házastársa kedvéért megpróbál megfelelni ennek az álomképnek. Akkor lassanként elveszíti a saját személyiségét, és a másik képére átformálódik, vagy még rosszabb: ő alakítja át saját magát a másik képére.

Természetesen az emberi természet egy bizonyos határon túl nem hagyja, hogy ilyesmit csináljanak vele. A lelkünk mélyén ellenállás ébred egy ilyen visszaéléssel szemben. És a végén a szeretetből gyűlölet lesz.

Mit kell tenni? Beállítjuk arra magunkat, hogy a másik egy önálló személyiség. Egy alapmagatartásról van itt szó. És ebben az alapállásban közeledünk a másik felé és mondjuk: Elfogadlak olyanak, amilyen vagy. Vagy tréfásan így szólok a társamhoz: Nagyon eredeti vagy! Vagy az egymással

való barátságos érintkezésben felhasználjuk ezt az igazságot: Ha az az érzésem, hogy a másik az álmai sablonjába akar kényszeríteni és kritizál, akkor mosolyogva így válaszolok: „Mit akarsz hát, éppen itt olyan eredeti vagyok, amilyennek Kentenich atya szerint lennem kell.” „Hagyd már abba, éppen ez az én eredetiségem!” A gyakorlati életben aztán majd megmutatkozik, hogy a társam ezáltal lassan átáll és elkezd olyannak elfogadni, amilyen igazán vagyok.

A második nehézség az együttélésből származik. Az ellentétek vonzzák egymást. De az ellentéteknek egészen eltérő szokásaik vannak. Az egyikkel kora reggel már madarat lehet fogatni, lelki ereje a felkelés után azonnal bevetésre kész; ezzel szemben a másikat este nem lehet lefekvésre bírni. Az egyik gyors, eleven, mindig új eszméi vannak, a másik pedig lassú. Az egyik sokat beszél és gátlástalanul állandóan panaszkodik a társának, lerohanja, majd gyorsan bocsánatot kér, még mielőtt a másik igazán megharagudott volna. Az ellentétek vonzzák egymást, de az ellentéteknek nehéz az együttélés.

Itt is arról van szó, hogy kimondom: „Olyan akarok lenni, mint Kentenich atya: egy ember, aki eredeti módon szeret.” És ez fáradtságba kerül. Fáradtságba kerül megnyílni és ajándékot elfogadni olyantól, aki egészen más, mint én. De megéri a fáradtságot.

A beszélgetéseinkben ezért szívesen beszélünk az érzéseinkről. Arról, hogy bizonyos helyzetek hogyan hatnak ránk. Jó szokás, ha a közösen átélt dol-

gokat utána megbeszéljük. Pl. megnézünk együtt egy tv-filmet. Amikor véget ér, kikapcsoljuk. Vagyis nem várjuk meg, hogy mi jön ezután, hanem kikapcsoljuk. Egyszerűen kikapcsoljuk. Nem a gondolkodásunkat, hanem a tv-készüléket. És aztán beszélgetünk arról, amit láttunk. És egy ilyen alkalommal sokat megtudunk a társunkról. Megtudjuk, hogy mi érdekli őt. Ezért az a legjobb, ha úgy kezdjük a beszélgetést, hogy mi tetszett neki, mi volt érdekes. Azt is megmondjuk, ami nem tetszett, amit butaságnak tartunk. Így tanuljuk meg egymást megismerni. Vigyázat: Itt igazán nem arról van szó, hogy kinek van igaza. Az ilyen beszélgetések arra valók, hogy figyeljünk, hogy a társunkat megismerjük, jobban megismerjük, még jobban megismerjük.

Egy másik példa: Vendégek voltak nálunk, valaki meglátogatott minket. És utána beszélünk erről. Kicseréljük a benyomásainkat. Vagy ha együtt elmegyünk sétálni, egyszerűen arról beszélünk, hogy mit látunk, mit figyelünk meg, mi tűnik fel, mi zavaró. És itt is fontos, hogy nem kezdünk el vitatkozni, hanem odafigyelünk, hogy a társunkat megismerjük.

Mindig szép, ha a társunk érthetatlenné válik a számunkra. Ezt a mondatot meg kell ismételni, mert olyan értékes. Tehát mégegyszer: Mindig szép, ha a társunk érthetatlenné válik a számunkra. Akkor valami újat tanulunk róla. És akkor valami egészen sajátos jön létre, valami csodaszép. Ha nyitottak vagyunk a házastársunk másságára, saját-

tosságára, a rossz szokására is; ha helyet adunk neki a szívünkben, akkor a természete egyre nagyobb helyet nyer bennünk, hasonlónak válunk egymáshoz. Mondják, hogy a házaspárok, akik évtizedeken át szeretetben együtt éltek, egymáshoz hasonlónak a külső viselkedésben, sőt még kinézésre is. Ilyesmi lehetséges. A szeretet egyesítő hatalom, de hasonlónak tevő hatalom is, mondja Kentenich atya. Akkor lassanként szakasztott másai leszünk egymásnak, éppen azért, hogy a társunk eredetiségét elfogadjuk és állandóan magunkba fogadjuk.

Hasonlóképp áll mindez a gyerekekkel való kapcsolatunkra is. Korunk tudósai sokféle jó módszert dolgoztak ki arra, hogy hogyan lehet együtt hatékonyan alakítani az emberek közti kapcsolatokat. Pl. a pozitív gondolkodás kialakítása, aminél arról van szó, hogy a másokban mindig a nagyot és a jót lássuk és támogassuk. Ez jó. Aztán a kommunikáció különféle módozatai: fontos, hogy kimondjuk a dolgokat és ne rejtsük el magunkban... stb. Aztán a tudatos, aktív megértés módszere: „Ez érdekes! Jól értelek? Ezt és ezt akartad mondani?”... Mindezek a módszerek, melyek a kölcsönös kapcsolatot erősítik és segítik, helyesek és jók.

Valami azonban még fontosabb. Még fontosabb a másikat az ő eredetiségében bensőleg elfogadni. Megengedni egyszer végre, hogy olyan lehessen, amilyen. Nyíltan elismerni, hogy ő más, sajátos, sőt talán idegen. Az emberi együttélés és kommunikáció valamennyi említett módjánál fontosabb, hogy Kentenich atyával együtt másokról így gon-

dolgozzunk és beszéljünk: Ő mégiscsak nagyon eredeti! Azok a gyerekek fejlődnek a legjobban, akik eredetiek lehetnek.

Akkor a szülői szeretet elsősorban nem annyit jelent: „Szeretlek, mert valami jó van Benned!” (pozitív gondolkodásmód); vagy „Szeretlek, mert meg akarlak érteni!” (Aktív megértés: „Jól értelek? Ezt és ezt akartad mondani?”) Akkor a szülői szeretet jóval többet jelent annál, mint hogy megengedem a gyerekeknek, hogy szabadon beszéljen velem. (A gyerek mindent mondhat nekem, amit csak akar, nyitottan meghallgatom.)

Mindez jó és fontos, gyakorolni és ápolni is akarjuk mindezt, de a szeretet sokkal több ennél. A szeretet azt jelenti, hogy elfogadlak úgy, ahogy vagy; ahogy egyetlen és eredeti vagy. Azok a szülők, akik képesek arra a művészetre, hogy a gyermekeiket eredetieknek lássák, bizonyos örömmel, bizonyos büszkeséggel számolnak be gyermekeik sajátos fejlődéséről. A gyermekek, akiket eredetien szerettek, szakasztott másai lettek szüleiknek, mert a szülőkből egy állandó erőfolyam áramlott beléjük. Igen, valóban így van ez! És ezt megtapasztaltuk a Kentenich atyával való kapcsolatban. Természetesen a birtokában volt valamennyi említett módszer, amelyek körül ma oly nagy felhajtást csinálnak, és melyeket fentebb vázoltam. De amikor az ember együtt volt vele, az volt az érzése, hogy elfogad olyannak, amilyen vagyok.

Szabadjon e sorok szerzőjének egy pillanatra a háttérből előlépnie és önmagáról beszélnie, hogy személyes tanúságtétellel megvilágítsa ezt az alapvető dolgot: „Nem találkoztam egész életemben egy olyan emberrel sem, aki oly komolyan vett volna engem, a sajátosságomat, eredetiségemet, saját magamat, mint Kentenich atya. És nem találkoztam senkivel, akinek ez a sajátosságom oly fontos lett volna, mint neki.”

És az a mód, ahogy Kentenich atya befogadott és megismert — az volt az érzésünk, hogy a vesénkbe lát —, az az érzékelés-kapcsolat, amelyben elfogadott és komolyan vett minket, erőt adott az embernek. Jót tett az embernek. Szívesen emlékszem vissza a beszélgetéseinkre.

Gyakorlati útmutatás

A házastársi életünk számára: Magunk elé képzeljük a házastársunkat, és egész csendesen a szívünkben ezt mondjuk: Szabad, hogy olyan légy, amilyen valóban vagy! Egy jó beszélgetés esetén így szólunk a társunkhoz: Te, én örülök, hogy olyan vagy, amilyen vagy.

A gyermekeinkkel való élet számára: Erőfeszítések teszünk, hogy ugyanez legyen az alapállásunk a gyermekeinkkel szemben is. Ezt be lehet gyakorolni. Magunk elé képzelünk egy gyereket, és egy ideig engedjük, hogy a sajátossága hasson ránk: ahogy mozog, ahogy megjelenik, ahogy viselkedik... Aztán csendben a szívünkben így szólunk hozzá: Örülök, hogy ilyen vagy!

Kedves Kentenich atya, egyre jobban a lelki atyánkká válsz. Szeretnénk, ha megnéznél minket, és szeretnénk érezni, ahogy örülsz annak, amit látsz. És szeretnénk tanulni Tőled. Hozzád hasonlóan mi is szeretnénk egymást úgy elfogadni, amilyenek vagyunk. Szeretnénk a házastársunkat olyanak elfogadni, amilyen; amilyen valójában.

Könyörögd ki Istentől nekünk azt a kegyelmet, azt a szívünkben bekövetkező csodát, hogy elfogadjuk egymást, hogy a házastársunk eredetiségét szívesen lássuk! Szabadíts meg bennünket az álombeli partner kivetítésének és keresésének önzésétől! Szabadíts meg minket attól a nevetlenségtől, hogy a házastársunkat mindig újra elutasítjuk, mert kényelmetlen a számunkra! Ajándékozz meg minket, hogy örülni tudjunk egymásnak, Isten nagy embere, a családok nagy atyja! Amen.

Mindenható Isten, szent Atyánk! Te teremtetted az egész világot. És Te formáltad bele azt a vonást, mely különösen szeretetreméltóvá teszi. Eredeti lényeket teremtettél. Egy fán minden levél más, és nincs két egyforma fa. És minden ember egyetlen. Itt az idő, hogy a keresztények megértsék alkotó tevékenységednek ezt az üzenetét. Itt az idő, hogy az emberek örömet találjanak eredetiségükben, egyszerűségükben, megismételhetetlen voltukban. Itt az idő, hogy a házastársak megtanulják, hogy eredeti valóságában fogadják el társukat. Itt az idő — mondjuk a kérés értelmében —, hogy Kentenich

atyát felemeld az oltár dicsőségére, és általa világossá tedd az egész egyház számára, hogy milyen szép a keresztény élet: eredeti élet, a Te szeretetnek egyszeri, megismételhetetlen gondolata, a mások miatti öröm élete, amelyben annak örülünk, hogy olyanok, amilyenek. Amen.

NYOLCADIK HÉT

A családi asztal

Reggeli ima

Édes Istenem! Az élet nehéz. Rosszak az emberek. Mindenki magára gondol, csak én gondolkodom magamra. Édes Istenem, nehéz időket élünk. Mindenfelé háború. És a szomszédaink sem éppen könnyű esetek. Édes Istenem, a munkám is jobban mehetne. És a gyerekek problémákat okoznak. Édes Istenem, ha az egyházadra gondolkodom, elmegyek mindentől a kedvem. Veszekedés és széthúzás mindenütt. Hogy mehet ez így tovább? És csak kevesek fogadják el a papi hivatást. És sokan kilépnek az egyházból. Ki kellene már egyszer végre ezt mondani, és még sok mást is. És mindig újra beszélni kellene róla.

Édes Istenem, Te valóban az öröm Istene vagy? Te olyan Isten vagy valóban, aki mosolyogni tudsz, amikor látod, hogy milyenek az emberek? Te vagy valóban az a szeretet, mely mindent átváltoztat? Édes Istenem, olyan szomorú vagyok. És ha szomorú vagyok, akkor a többieknek is szomorkodniuk kell! Ezért határoztam el, hogy sokat és buzgón fogok beszélni a világ nyomorúságáról. Ez az én programom. Egy kicsit az az érzésem, hogy Te másképp képzeled el a viselkedésemet és beszédemet. Hallom, ahogy mondod: Ne tartsd olyan fontosnak magadat, én is itt vagyok még. És hallom,

hogy Kentenich atya környezetében nagyon sokat nevettek.

Vajon meg tudnám ezt tanulni? Sőt, talán ez egészen egyszerű? Mindig újra összegyűlünk a családi asztalunk körül, a házastársam, a gyerekek és én. Olyankor sok a megbeszéltnivalónk, sokszor komoly dolgok is. Vannak dolgok, amiket végül is szóvá kell egyszer tenni. Ugyan az a tapasztalatom, hogy nem sokat segít. Ugye milyen rossz ez? Az ember elmondja, hogy minden milyen rossz, figyelmezteti a gyerekeket a veszélyek tömegére, helyre teszi a házastársát, és minden marad a régiben. Édes Istenem, persze azt is be kell már vallanom, hogy egy kicsit szerelmes vagyok. Egy kicsit a fejemre tettem már a vértanúk koronáját. Beleszerettem a szenvedéseimbe. Akkor mások is szeressenek bele szenvedéseimbe! Vagy Te másképp gondolod? Mondják, hogy Kentenich atya környezetében sokat nevettek. Valóban kíváncsi vagyok, hogy volt valójában. Amen.

Kentenich atya életéből

A dachau-i koncentrációs táborban bizonyos fordulat következett be a foglyok életében, amikor megengedték, hogy csomagokat kapjanak. Nyilván azt gondolta az SS, hogy amennyi ételmet otthonról kapnak, annyival kevesebbe kerülnek. Kentenich atya sok csomagot kapott, és már a legelsőt is megosztotta három társával. Később kialakult egy kis étel-közösség. Minden csomagot közössé tettek, és volt egy felelős, aki ebből minden nap összeállított

egy étkezést. Ott ültek a papok blokkjában az asztal körül, és elpusztították, ami eléjük került.

Kentenich atya Dachauban a papoknak nagyon sok előadást tartott. Nagyon sokat beszélt az egyes csoportoknak is. Szünet nélkül apostolkodott. Körülötte egy nagy csapat embert ellátott lelki javakkal. Ez fontos volt a foglyoknak, fontos volt a túléléshez, de nemcsak a túlélésről volt szó. Kentenich atya Dachauban is felépítette a mozgalmát. És számos papot és világít megnyert a mozgalmának, külföldieket is. Fáradhatatlanul tevékenykedett a művéért. Mi sem lett volna kézenfekvőbb, mint hogy a létrejött asztalközösséget felhasználja továbbképzésre is. De mégis másképp történt.

Egy beszélgetés alkalmával Dachauval kapcsolatban megkérdezték Fischer atyát: Mit csináltak evés közben, amikor naponta összeültek? A mély-érzésű és szenvedélyes szívű Fischer atya egy pillanatra elnémult. Aztán felragyogtak a szemei és huncut mosoly futott át az arcán. Majd kitört belőle: „Hülyéskedtünk!!” Világosan érthető volt, mire gondolt: tréfálkoztunk, nevettünk, megvicceltük egymást, „bolonddá tettük” egymást. Ezt nevezte Fischer atya a maga módján „hülyéskedésnek”.

Ez volt tehát. Egy megújulási mozgalom nagy alapítójának volt egy asztalközössége. És mit csináltak? Hülyéskedtek!

Kétségtelenül Dachauban sok okuk volt a panaszra. Minden fogoly éhezett. Étkezés után is mind éhesek voltak. Mindenki félelemben élt. Naponta átélhették társaik halálát. Naponta átélhették,

hogy összeverték társaikat. Átélték a kínzásokat és végül ahogy „kimentek a kéményen”. Így nevezték a lágerben a halottak elégetését a krematóriumokban, melyek állandóan üzemeltek. Minden fogoly kimondhatatlanul sok lelki fájdalmat is hordozott magában. És Kentenich atya családi asztalánál tréfálkoztak egymással. Isten erősebb volt. Isten nagy emberének a szívében fény volt. És ez a fény maga Isten volt. És aki magában hordozza ezt a fényt, az jókedvű.

Később Kentenich atya megfogalmazta egy imában ezt a magatartást: „Háromszor Csodálatos Schönstatti Anya és Királynő, tégy engem a folytonos isteni mosolygás és emberi sírás gyermekévé!” Kentenich atya sohasem vonta kétségbe az emberi sírást. Mindig távol állt tőle az akasztófahumor, amikor a nehéz helyzetekben jókedvű maradt. A vídámsága abból a tudatból fakadt, hogy Isten hordozza, hogy Isten közel van, hogy a Szűzanya a gondját viseli.

Mit jelent ez nekünk, házaspároknak?

A családi asztalunk egy olyan asztal, amelynél sokat nevetünk. Nem hagyjuk magunkat az általános panaszkodástól megfertőzni. Mert a Szűzanya nálunk lakik, a házunkban, és ez az asszony hatalmas. És Isten közel van hozzánk, köztünk lakik. Mit akarunk még?!

Egy nagy gondolkodó mondta egyszer: a keresztényeknek megváltottabbaknak kellene látsza-

niuk, akkor hinnék az Istenükben. Nyilván nem találkozott soha Kentenich atyával.

Ez a fegyelmezettség kérdése. Aki mindig elvakarja a sebét, hátráltatja a gyógyulási folyamatot. És aki a másik sebét vakarja, nem segít vele. A pszichoterápia bizonyos felfedezéseit gyakran teljesen félreértik. Természetesen nagyon fontos lehet, hogy a pszichológusomnak egyszer elpanaszoljam a kínjaimat. És nagyon fontos lehet, hogy a házastársamnak elpanaszolhassam a bajaimat. És a jó házastársak mindig újra lehetőséget is adnak erre. Csendben meghallgatják, ahogy a másik kiönti a szívét.

De nagy különbség van aközött, amikor egy különleges helyzetben panaszodom, és aközött, amikor a családi asztalnál teret engedek a panasznak. Ez a fegyelmezettség kérdése. Nem engedjük meg magunknak ezt a siránkozást, hanem egymásra tekintünk és megráfáljuk egymást. Ha valakit szeretettel ugratunk, vagyis ha úgy tréfálkozunk vele, hogy ezzel a beszédmóddal szívünk teljes jóindulattal fejezzük ki, akkor ezzel lelkileg átöleljük.

Pont két éve történt. Művelt emberek egy csoportja jött Schönstattba látogatóba. És csodálkozva újságolták az átélt tapasztalataikat. Az ember gyakran lát ott nevető Mária-nővéreket. Ha csoportosan együtt vannak, majdnem mindig nevetnek — mondta egy jó megfigyelő. Ez Isten nagy emberének az iskolája. A családi asztalunk egy olyan asztal, amelynél szívből nevetünk.

Mindennek megvan a maga ideje. A gyerekek buzdításának és figyelmeztetésének nem a családi asztalnál van a helye. A házastárs helyreigazítása, kritikája nem a családi asztalhoz való. Az az öröm helye. Most együtt vagyunk, most egymásnál vagyunk, most együtt eszünk, most megengedjük, hogy jól menjen a sorunk. Sokat foglalkoznak ma az egészséges konyhával. Ez helyes. De az étel egészségesebb, ha vidáman étkezünk.

Gyakorlati útmutatás

Hülyéskedünk a családi asztalnál, vagyis gondoskodunk a vidám hangulatról. Nevetünk, tréfálkozunk, átöleljük egymást. És ehhez mindenki hozzájárul valamivel.

Esti ima

Kedves Kentenich atya, kedves Lelkiatyánk! Tehát ezt Te így csináltad. A koncentrációs táborban, az asztalodnál öröm élt. Hülyéskedtetek. Mert Isten köztetek volt, és mert magatokat egészen a Szűzanyának ajándékoztátok, képesek voltatok nevetni.

Mi néha túl komolyak vagyunk. Könyörögd ki nekünk Istentől a kegyelmet, hogy örüljünk egymásnak; hogy igazán örüljünk a viszontlátásnak és az együttlétnek. Segíts, hogy örüljünk az ételnek. Adj nekünk jó ötleteket. Segíts, hogy a családi asztalunknál mindig újra szívből nevethessünk.

Nagy Isten, Mennyei Atyánk! Néha az egészen kicsi dolgok hoznak közelebb Hozzád. Szolgád,

Kentenich atya, a családi asztalt az öröm asztalává tette. Ott, Dachauban, hülyéskedtek egymással. Szent egyházunkat a komolyság és a gond néha túlterheli. Oka van a komolyságra, oka van a gondra. Mégis ajándékozz neki szívbeli örömet!

És emeld fel Kentenich atyát hamarosan az oltár dicsőségére! Akkor majd az egész egyház felfedezi a tanítása és élete által, hogy Te szeretnél nekünk minden nap egy lélegzetvételnyi szünetet ajándékozni, amikor örülünk egymásnak és megvicceljük egymást. Amen.

KILENCEDIK HÉT

Isten köztünk lakik

Reggeli ima

Jóisten, Te jó vagy. Közel szeretnél lenni hozzánk. Szeretnéd, hogy érezzünk Téged. Te köztünk laksz. A házasság szentsége összeköt bennünket. És a házasság szentségében közel vagy hozzánk. Az emberek között laksz az Oltáriszentségben Fiad, Jézus Krisztus által, és közöttünk laksz a házasság szentségében. Mi ketten az emberek közti jelenléted jele vagyunk. A hit fényénél látjuk, hogy az igéd által nálunk laksz. Krisztus összeköti magát velünk, és a Szentlélekben összeköt minket Veled. Házasságunk szövetségében Te vagy a harmadik. Közel vagy hozzánk. Közöttünk laksz. Gondolkodásunkban néha távol járunk Tőled. De ez nem zavar Téged. Te velünk vagy.

Kentenich atya iskolájába járunk. És közeledünk az utolsó üzenethez, amit mond nekünk: A házasság egy élő szentély, egy olyan hely, ahol meg lehet találni Istent. A házasságunk egy olyan hely, ahol az emberek megtalálhatnak Téged. A házasságunk egy olyan hely, ahol megtalálhatunk Téged. Add, hogy igazán felfogjuk ezt. És add, hogy mindig újra Téged keressünk, amikor egymást keressük. Amen.

Kentenich atya életéből

Egymás mellett ültek a temetőben egy padon, Kentenich atya lakásával szemben. Amerikában a temetők nagyon szépek. Nagy pázsittal borított területek. Elszórtan magas fák, melyek árnyékot adnak. És széles utak, melyeken a sírokig lehet hajtani autóval. Kentenich atya szívesen ment ebbe a temetőbe sétálni látogatóival, és néha leültek az egyik padra.

Kentenich atya látogatója akkor egy fiatal pap volt. És a beszélgetés folyamán elmondta gondját Kentenich atyának. Szeretne a Jóistennel állandóan kapcsolatban maradni, de amikor dolgozik, amikor beszélget valakivel, mindig újra elfeledkezik Istentől. Erre Kentenich atya elgondolkozva, csendesen megjegyezte: „Nézze, mialatt most Önnel beszélek, állandóan a Jóistennél vagyok.”

Egy kis elvétett megjegyzés beszélgetés közben. Kentenich atyának nincs sok ilyen megnyilatkozása. Egészen ritkán beszélt látogatóinak az Istennel való egészen személyes kapcsolatáról. (Talán ahhoz hasonlóan, ahogy a házastársak se beszélnek ki a legbensőbb kapcsolatukat.) A modern tömegember másképp működik. Szívesen kiviszi a legbensőbb dolgait is, és részletekbe menő tapasztalatcserét folytat másokkal az élményeiről, tapasztalatairól. Némelyek ezt csinálják a vallási élményeikkel is. Kentenich atya nagy jelentőséget tulajdonított a személyiség zártságának. Hosszú élete folyamán azonban mégis mindig újra előfordult, hogy mint a

kőzet egy-egy repedésén áteső fény, egy pillanatra bevilágított és bepillantást engedett belsőjébe.

Ilyesmi történt a harmincas évek egyik lelkigyakorlatán. Valamivel több, mint ötvenéves volt akkor. Egyszer csak így szólt: „Az utóbbi időkben gyakran kérdezem magamtól, imádkoztál-e már egyáltalán egyszer igazán?” Egy mély Isten-élmény jelentkezik itt elfojtottan. Egy alkalommal Kentenich atya arról a szenvedésről beszélt az egyik látogatójának, melyet Isten bizonyos nagy embereinek ki kellett állni, mert az egyház a legkomolyabb vizsgálat alá vetette. Erről volt szó akkor is, amikor egy akkoriban közismert pap esetét említették, aki, midőn az egyház elvette tőle művének további vezetését, lelkiileg összeomlott. Kentenich atya akkor egész csendesesen így szólt maga elé: „Tulajdonképpen különös, hogy nekem mindez nem jelentett semmit.” És elhallgatott. A vendége tiszteletben tartva elcsendesedését, szintén hallgatott. Egy idő múlva Kentenich atya hozzátette: „Emögött azonban egy mély Isten-élmény is áll.”

Érthető, hogy Kentenich atya a maga által szerzett imákban alapjában véve saját tapasztalatait írta le:

„Istenem, Te felemeled a létünket, mint templomba beköltözöl a lélekbe, ahol a Fiúval és a Szentlélekkel együtt állandó vendégnek bizonyulsz.

A test és a lélek a Szentháromság számára van felszentelve, aki bennünk mint az égben trónol, és gazdagságával bennünk lakik.

Így az egész világon az istenire vagyunk beállítva, többet érünk a szemedben, mint az egész világ nélkülünk.

A kettesben való életünk számára

Helyet adunk a bennünk élő Istennek. És akkor megtapasztaljuk, hogy Isten köztünk lakik. Először is: Isten a keresztség által ott lakik a szívünkben. A keresztség által Krisztussal eggyé lettünk, és őbenne, őáltala Atyának szólíthatjuk Istent a Szentlélekben. Ez egészen egyszerű. Kis időt szakítunk és leülünk egy nyugodt helyre, talán a háziszentélyünkbe, ahol a Szűzanya velünk van.

A Szűzanya többet lát mint mi a fáradt és félvak szemeinkkel. A Szűzanya látja, hogy a Szentlélek a szíveinkben lakik. És összekapcsoljuk a nézésünket a Szűzanya látásával, és felfedezzük Istent a saját szíveinkben. Ő ott van, ott lakik, és elfogad minket olyannak, amilyenek vagyunk. Isten olyan nagy, hogy nem fontos neki a lakás minősége. Szeretne egyszerűen nálunk lenni.

És ha egy nyomorúságos lakást ajánlunk fel neki, nem tesz semmit. Ő nagy. Egyszerűen hagyjuk, hogy visszaessünk a kezébe és kipihenjük magunkat nála. Egyszerűen kipihenjük magunkat nála, és beszélünk erről vele: Te nálam laksz, kipihenem magam Nálad.

És Isten ott lakik a házastársunk szívében is. És ott is imádkozhatjuk őt. Szép dolog Istent egy szeretett ember szívében imádni. Ez egyszerűen szép.

Megkeressük Istent a házastársunk szívében és kipihenjük magunkat nála. Ez egészen egyszerű. Nem kell sokat beszélni. És mégis, ez egy rendkívül jelentős lelki folyamat.

Abbahagyjuk a saját magunk körüli keringést, melyben oly fontosnak vesszük magunkat; ami miatt olyan kényesek vagyunk; amelyben mindig másokat hibáztatunk, és ami miatt hagyjuk magunkat a félelemérzéstől agyonkínozni. Mindezt otthagyjuk, és odaengedjük magunkat a szívünkben lakozó Istenhez; odaengedjük magunkat a házastársunk szívében lakó Istenhez.

Természetesen mindig fellépnek zavaró körülmények. De nem zavartatjuk magunkat. Természetesen a párkapcsolatunkban is zavarok vannak, de ez sem zavar meg bennünket, hiszen Istent se zavarja.

Talán együtt beülünk a háziszentélybe, és kipihenjük magunkat a Szűzanyánál. Néha elhangzik egy szó. Elmesélünk valamit abból, amit átéltünk. De mindig újra létrejön bennünk a hallgatás. És ebben a csendben óvatosan keressük a találkozást Istennel, aki a társunk szívében lakik.

És aztán megtörténhet, hogy közelebb kerülünk egymáshoz. Akkor megindul közöttünk egy szeretetáramlás, és jóleső érzés fog el, hogy egymáséi vagyunk. És ha azt érezzük, hogy szakadék van közöttünk, nem tesz semmit. Az Isten-élmény akkor olyan, mint egy mosoly a szakadék felett. Egymáséi vagyunk. Végérvényesen az egymáséi vagyunk. Ezzel megújítjuk a házasság szentségét. Isten köz-

tünk lakik. És megtart bennünket az egymás iránti szeretetünkben.

Ez egészen egyszerű. Összeülünk és kipihenjük magunkat a Szűzanyánál. És aztán odaajándékozuk a Szűzanyának a köztünk levő fájdalmat, és ezáltal ismét egymásra találunk. Krisztus újra megszületik közöttünk. Vagyis megújul a házasságunk szentsége. Vagy tudós szóval kifejezve: Ha áldozatot hozunk a Szűzanyának, akkor részt veszünk Krisztus haláltusájában. Eggyé leszünk Krisztussal és levonjuk magunkra Isten szeretetét.

A házasság szentsége — mint minden szentség — megújítja Jézus halálának és feltámadásának titkát. Jézus halálának és feltámadásának titka jelenvalóvá válik közöttünk. De mindezt egyszerűbben is mondhatjuk. A Szűzanyának ajándékozuk magunkat, mondván: Tégy velünk, amit akarsz. És egymásnak ajándékozuk magunkat, és a házastársunknak egész csendesen mondjuk: érted vagyok itt, teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat úgy, amilyen éppen vagyok. Így szól az egyik a másikhoz egész csendesen a szívében. És egymásra találunk. A házasság szentsége meglevenedik. Isten közöttünk lakik.

Esti ima

Kedves Kantenich atya, ezalatt az idő alatt, amíg a kilencedet imádkoztuk, a lelki atyánk, életünk tanítómestere lettél. Érezzük, hogy mindez még csak a kezdet. Mégis arra kérünk, hogy légy közel hozzánk, és engedd, hogy részt vegyünk Is-

ten-élményedben. Mégiscsak mondd a Jóistennek és mondd a Szűzanyával együtt, hogy mi, akik ezt a kilencedet elimádkoztuk, hadd tapasztaljuk meg, hogy ő, a nagy Isten a szívünkben lakik, hogy a házastársunk szívében lakik, hogy köztünk él.

Mindenható Isten, jóságos Mennyei Atyánk! Tőled kaptuk ajándékba Kentenich atyát, aki a lelki atyánk lett. Legalább azt egy kicsit megtanulhattuk nála, hogy mit jelent az, hogy közöttünk laksz.

Mennyei Atyánk, ha Kentenich atyát boldoggá avatják, akkor ezt sokkal több ember fel fogja fedezni. Rátekint az egész egyház és megtanulja tőle, amit Te adtál neki. Ezért arra kérünk Mennyei Atyánk az irántunk, emberek iránti szeretettedre és a sok házastárs miatt, akik jót akarnak de gyakran eltévednek és a szent egyháznak kedvéért és anyánk és királynőnk: Mária kedvéért, hogy emeld hamarosan az oltár dicsőségébe Kentenich atyát, mint a családok nagy atyját. Amen.

Kentenich József atya sírja
a Szentháromság templomban, Schönstattban